

# KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA

## Članak 1.

U Zakonu o izvršavanju kazne zatvora (Narodne novine, br. 128/99, 55/2000, 59/2000, 129/2000, 59/2001, 67/2001, 11/2002 i 190/2003 – pročišćeni tekst) u članku 1. stavak 4. mijenja se i glasi:

«(4) Kaznu zatvora prema odredbama ovoga Zakona izdržavaju punoljetne osobe kojima je izrečena kazna zatvora u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku te punoljetne osobe kojima je izrečena novčana kazna u kaznenom, prekršajnom ili drugom sudskom postupku zamijenjena kaznom zatvora.»

## Članak 2.

U članku 17. stavku 1. iza riječi: «zaštitu» dodaju se riječi: «(članak 42. stavak 2. točka 2. ovoga Zakona)».

## Članak 3.

U članku 20. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

«(2) Zatvorenici povratnici kaznu zatvora u pravilu izdržavaju u posebnoj kaznionici ili na posebnom odjelu kaznionice.

(3) Zatvorenici kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti i zatvorenici ovisnici koji su u postupak liječenja od ovisnosti uključeni za vrijeme izdržavanja kazne, kaznu zatvora izdržavaju u posebnoj socijalno-terapijskoj kaznionici ili na posebnom socijalno-terapijskom odjelu kaznionice.»

Stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavci 5., 6. i 7. postaju stavci 4., 5. i 6.

## Članak 4.

U članku 21. stavku 1. riječi: «u postupku za prijestupe i» zamjenjuju se riječima: «u prekršajnom postupku,» a iza riječi: «kaznenom postupku» dodaju se riječi: «i drugom sudskom postupku».

U stavku 2. druga rečenica mijenja se i glasi: «Zatvor se osniva za područje jednog ili više županijskih sudova.»

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

«(4) Sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti izrečena uz kaznu zatvora može se izvršavati u zatvorima u slučajevima iz stavka 1. i 3. ovoga članka.»

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 5.

## Članak 5.

U članku 23. stavku 1. u prvoj rečenici iza riječi: «odjeli» dodaje se dvotočka i riječi: «osiguranja, tretmana, upravnih poslova, zdravstvene zaštite zatvorenika, rada i strukovne izobrazbe zatvorenika, te financijsko-knjigovodstvenih poslova.», a druga i treća rečenica zamjenjuju se novom rečenicom koja glasi: «U kaznionicama i zatvorima u kojima ne postoje uvjeti za ustrojavanje odjela može se ustrojiti odgovarajuća ustrojstvena jedinica za obavljanje poslova osiguranja i drugih poslova iz djelokruga kaznionice, odnosno zatvora.»

U stavku 4. riječi: «sektora, odnosno» brišu se, a zarez iza riječi: «izobrazbe zatvorenika» i riječi: «zaštita ljudi i imovine u otvorenim kaznionicama» brišu se.

Stavak 5. briše se.

#### Članak 6.

U članku 24. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: «Upravitelj ima ovlasti čelnika tijela državne uprave ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.».

U stavku 2. riječi: «u zatvorskom sustavu» zamjenjuju se riječima: «u državnoj službi, odnosno pravosuđu», a riječi: «u trajanju od najmanje pet godina, izražene sposobnosti upravljanja i pozitivne ljudske osobine koje mogu biti uzor ponašanja zaposlenika i zatvorenika» brišu se.

#### Članak 7.

Iznad članka 26., naziv Glave V.: «Zaposlenici» mijenja se i glasi: «Državni službenici i namještenici», i u cijelom tekstu Zakona riječ: «zaposlenici» zamjenjuje se riječima: «državni službenici i namještenici» u odgovarajućem rodu, broju i padežu.

Naziv članka 26. mijenja se i glasi: «Prijam u službu, odnosno na rad, premještaj i prestanak službe, odnosno rada».

Stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Prijedlog plana prijama u državnu službu u kaznionicama, zatvorima i Centru za izobrazbu utvrđuje ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav.».

Stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

«(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa prima u državnu službu i raspoređuje na položaj upravitelje te odlučuje o njihovim pravima i obvezama iz državne službe i o prestanku državne službe.

(3) Ravnatelj Uprave za zatvorski sustav prima u državnu službu i raspoređuje na položaj pomoćnike upravitelja i načelnike odjela u kaznionicama i zatvorima te odlučuje o prestanku državne službe, a o njihovim pravima i obvezama iz državne službe odlučuje upravitelj.».

Stavak 4. mijenja se i glasi:

«(4) Ravnatelj Uprave za zatvorski sustav može po potrebi službe ili na molbu državnog službenika trajno ga premjestiti na radno mjesto u drugu kaznionicu ili zatvor.».

Stavak 5. briše se.

Dosadašnji stavci 6., 7. i 8. postaju stavci 5., 6. i 7.

U stavku 5. u prvoj rečenici iza riječi: «razrješuje» dodaju se riječi: «statusa ovlaštene službene osobe odjela osiguranja te odlučuje o prestanku državne službe». U drugoj rečenici iza riječi: «raspoređuje upravitelj» dodaju se riječi: «te donosi odluku o njihovim pravima i obvezama iz državne službe.».

U stavku 6. iza riječi: «Uprave za zatvorski sustav» stavlja se zarez i dodaju riječi: «donosi odluku o pravima i obvezama iz državne službe, odnosno rada te donosi odluku o prestanku državne službe, odnosno rada.».

U stavku 7. riječi: «i prije proteka roka na koji je izabran» brišu se.

#### Članak 8.

U članku 30. stavku 1. iza riječi: „neradne dane i“ dodaje se riječ: „stalna“, riječ: „stalna“ ispred riječi: „izloženost stresu“ briše se, a iza riječi: „staža osiguranja“ dodaju se riječi: „te im pripada poseban dodatak na plaću zbog rada u posebnim uvjetima.“.

Stavci 2., 3., 4. i 6. brišu se.

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 2.

U stavku 2. riječi: „i 2.“ brišu se.

Dosadašnji stavak 7. postaje stavak 3., mijenja se i glasi:

„(3) Ovlaštenoj službenoj osobi koja je odlukom nadležne zdravstvene komisije iz članka 31. stavka 11. ovog Zakona proglašena nesposobnom za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe, rješenjem će se utvrditi prestanak prava i obveza ovlaštene službene osobe, te će joj utvrditi da zadržava prava koja je ostvarivala s temelja državne službe u svojstvu ovlaštene službene osobe a koja zadržava do konačnosti rješenja o utvrđivanju sposobnosti za rad a u roku od 30 dana upravitelj će je uputiti na utvrđivanje preostale radne sposobnosti sukladno Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba.“

Iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4., 5. i 6. koji glase:

«(4) Državni službenik kojem je utvrđeno postojanje preostale radne sposobnosti rasporedit će se na radno mjesto sukladno stručnoj spremi i struci koju ima, ako takva mogućnost postoji.

(5) Za državnog službenika iz stavka 3. ovoga članka koji je do konačnosti rješenja o utvrđivanju preostale radne sposobnosti ostvario uvjete iz članka 6. Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba donijet će se rješenje o prestanku državne službe s pravom na starosnu mirovinu zbog potreba službe.

(6) Državnom službeniku iz stavka 4. ovoga članka kojeg nije moguće rasporediti na drugo radno mjesto i državnom službeniku kojem je utvrđeno da nema preostale radne sposobnosti a koji nije ostvario uvjete iz stavka 5. ovoga članka, prestaje državna služba danom konačnosti rješenja kojim je utvrđeno nepostojanje preostale radne sposobnosti.»

Dosadašnji stavci 8., 9., 10. i 11. postaju stavci 7., 8., 9. i 10.

U stavku 10. riječi: «iz stavka 10.» zamjenjuju se riječima: «iz stavka 9.»

#### Članak 9.

Naziv članka 33. mijenja se i glasi: «Državni službenici odjela osiguranja».

U članku 33. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4., 5., 6., 7. i 8. postaju stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7.

U stavku 3. riječi: «posebnim i na odgovarajući način opremljenim vozilom» brišu se. Iza prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: «Zbog sigurnosti sprovođenja zatvorenika, može se zatražiti pomoć ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.»

U stavku 6. iza riječi: «odorama» stavlja se zarez i dodaje riječ: «opremi».

Stavak 9. briše se.

#### Članak 10.

U članku 34. stavku 1. iza točke 1) dodaje se nova točka 2) koja glasi:

«2) do trideset godina života ako je uvjet za prijam srednja stručna sprema,».

Dosadašnja točka 2) postaje točka 3), mijenja se i glasi:

«3) regulirana obveza služenja vojnog roka,».

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

»(2) Osoba koja se prima u državnu službu za službenika odjela osiguranja, prima se u svojstvu vježbenika neovisno o ranije ostvarenom radnom stažu. Za vrijeme vježbeničkog staža mora pohađati osposobljavanje, položiti ispit za zvanje i položiti državni stručni ispit, u protivnom mu prestaje državna služba.».

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

U stavku 3. iza riječi: «odjela osiguranja» dodaju se riječi: «kojim se utvrđuju mjerila posebne tjelesne i zdravstvene sposobnosti s obzirom na životnu dob i spol službenika te poslove koje obavlja.».

#### Članak 11.

U članku 42. u stavku 2. točka 6. mijenja se i glasi:

«(6) obustavi izvršavanja kazne zatvora zbog zastare, smrti osuđenika ili zatvorenika i izdržane kazne zatvora boravkom u pritvoru, ako odgovarajuću odluku nije donio nadležni sud.».

Stavak 4. briše se.

#### Članak 12.

U članku 43. stavak 2. mijenja se i glasi:

«(2) Odluke iz članka 42. stavka 2. točke 4. do 8. ovoga Zakona donosi sudac izvršenja iz stavka 1. ovoga članka, a odluke iz članka 42. stavak 2. točke 2. i 3. donosi sudac izvršenja nadležan prema mjestu izvršavanja kazne zatvora. Odluke iz članka 42. stavka 2. točke 5. do 8. ovoga Zakona može donijeti i sudac izvršenja prema mjestu izvršavanja kazne zatvora.».

Stavak 4. briše se.

#### Članak 13.

U članku 44. stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) U postupku prvog stupnja stranka je osuđenik, odnosno zatvorenik, a u postupku drugog stupnja pred sucem izvršenja stranke su zatvorenik i kaznionica, odnosno zatvor.».

U stavku 4. u prvoj rečenici iza riječi: «postupka» dodaju se riječi: «osuđenik, odnosno», a iza riječi: «odvjetnika» dodaju se riječi: «kojeg može zamijeniti odvjetnički vježbenik.».

Druga rečenica briše se.

U stavku 5. iza riječi: «opunomoćenika» dodaju se riječi: «u stegovnom postupku».

#### Članak 14.

U članku 49. stavku 1. iza riječi: «odnosno boravišta» dodaju se riječi: «a ako osuđenik nema prebivalište, odnosno boravište na području Republike Hrvatske uputit će se u najbliži zatvor prema sjedištu suca izvršenja nadležnog za upućivanje.».

U stavku 2. riječi: «od šest mjeseci ili dulje» zamjenjuju se riječima: «dulje od šest mjeseci», riječi: «iznosi šest mjeseci ili dulje» zamjenjuju se riječima: «iznosi dulje od šest mjeseci».

Iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3., 4. i 5. koji glase:

«(3) Zatvorenika kojem je tijekom izdržavanja kazne zatvora drugom pravomoćnom i izvršnom presudom izrečena kazna zatvora, sudac izvršenja uputit će u kaznionicu ili zatvor u kojem već izdržava kaznu.

(4) Ako je osuđeniku određen ili produljen pritvor u drugom kaznenom postupku, sudac izvršenja uputit će odmah na izvršavanje kazne zatvora koju će započeti izdržavati nakon ukidanja pritvora.

(5) U slučajevima iz članka 48. stavka 4. ovoga Zakona, osuđenika će se uputiti u najbliži zatvor prema sjedištu suca izvršenja koji je izdao nalog za raspisivanje tjeralice.».

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 6.

Iza stavka 6. dodaje se novi stavak 7. koji glasi:

«(7) Zatvorenika čija je kazna zatvora preuzeta na izvršavanje sukladno međunarodnom ugovoru ili posebnom zakonu, uputit će se na daljnje izvršavanje u Zatvor u Zagrebu radi obavljanja poslova iz stavka 2. ovoga članka.».

### Članak 15.

U članku 50. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

«(2) Zatvorenika koji se već nalazi na izdržavanju druge kazne zatvora neće se pozivati radi uručivanja rješenja o upućivanju. Rješenje o upućivanju zatvoreniku će se uručiti putem uprave kaznionice, odnosno zatvora.

(3) Rješenje o upućivanju zatvorenika koji je upućen na daljnje izvršavanje kazne sukladno članku 49. stavku 6. ovoga Zakona dostavit će se Zatvoru u Zagrebu, a zatvoreniku putem uprave tog zatvora.».

Dosadašnji stavci 2., 3., 4. i 5. postaju stavci 4., 5., 6. i 7.

Stavak 5. mijenja se i glasi:

«(5) Rješenje o upućivanju sadrži: osobne podatke o osuđeniku koji se upućuje, podatke o pravomoćnoj i izvršnoj presudi na temelju koje se upućuje, kaznionicu, odnosno zatvor u koji se upućuje i uputu o pravnom lijeku, a u slučaju upućivanja osuđenika na izvršavanje kazne zatvora sa slobode još i dan, mjesec i godinu kad se mora javiti na izdržavanje kazne. Rješenje o upućivanju nakon pravomoćnosti dostavit će se kaznionici, odnosno zatvoru.».

U stavku 6. iza prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: «Osuđenik može na vlastiti zahtjev biti upućen na izdržavanje kazne i prije protoka četrnaest dana od dana uručivanja rješenja o upućivanju.».

### Članak 16.

U članku 69. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Radi ispunjavanja svrhe izvršavanja kazne zatvora iz članka 2. ovog Zakona za zatvorenika se donosi pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora (u daljnjem tekstu: program izvršavanja). Program izvršavanja sastoji se od pedagoških, radnih, zdravstvenih, psiholoških, socijalnih i sigurnosnih postupaka primjerenih osobinama i potrebama zatvorenika te primjerenih vrsti i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora.».

U stavku 2. riječi: «kaznionice, odnosno zatvora ili Zatvora u Zagrebu» brišu se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) Programom izvršavanja utvrđuje se: smještaj na odjel, rad, korištenje slobodnog vremena, posebni postupci (obvezno liječenje od ovisnosti, socijalna, psihološka i psihijatrijska pomoć, skupni i pojedinačni rad), strukovno usavršavanje i izobrazba, dodir s vanjskim svijetom, pogodnosti, posebne mjere sigurnosti i program pripreme za otpust te pomoć nakon otpusta.».

U stavku 4. riječi: «s procjenom zatvorenikova ponašanja,» zamjenjuju se riječima: «sa zatvorenikovim ponašanjem te uspješnosti izvršavanja pojedinačnog programa», a riječi: «te postignutim učincima» brišu se.

U stavku 7. riječi: «upoznaje se zatvorenika» zamjenjuju se riječima: «upoznat će se zatvorenika».

### Članak 17.

U članku 81. stavcima 2. i 3. riječi: «do šest mjeseci» zamjenjuju se riječima: «do jedne godine».

### Članak 18.

U članku 84. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4. i 5. postaju stavci 2., 3. i 4.

#### Članak 19.

U članku 86. riječi: «ili nezaposlenima bez svoje krivnje dulje od tri mjeseca neprekidno» brišu se.

#### Članak 20.

Članak 89. mijenja se i glasi:

«Izobrazba zatvorenika u pravilu se organizira uz rad. Ako izobrazbu nije moguće organizirati uz rad, zatvoreniku koji uredno izvršava obveze izobrazbe isplatit će se naknada u visini od 25% osnovice iz članka 84. stavka 1. ovoga Zakona pomnožene s koeficijentom 1.».

#### Članak 21.

U članku 103. stavku 1. riječi: «i redovita brigada o tjelesnom i duševnom zdravlju» zamjenjuju se riječima: «te mjere i aktivnosti zdravstvene zaštite kvalitetom i opsegom određenim u javnom zdravstvu za osigurane osobe iz obveznog zdravstvenog osiguranja».

Iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

«(2) Zatvoreniku koji nema zdravstveno osiguranje liječenje se osigurava na trošak kaznionice, odnosno zatvora.».

Dosadašnji stavci 2. i 3. postaju stavci 3. i 4.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) Zatvorenik je dužan držati se uputa liječnika i poduzimati mjere u svrhu liječenja, sprječavanja zaraznih bolesti i zaštite zdravlja. Radi održavanja higijene zatvorenik je dužan držati se uputa ovlaštene službene osobe medicinske struke.».

Stavak 4. mijenja se i glasi:

«(4) Zatvoreniku će se propisati lijekovi s osnovne liste lijekova Hrvatskog zavoda za obvezno zdravstveno osiguranje u okviru prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja.».

#### Članak 22.

U članku 112. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Ako zatvorenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokaže teške duševne poremećaje, sudac izvršenja pokrenut će postupak sukladno odredbama zakona koji propisuje zaštitu osoba s duševnim smetnjama.».

Stavci 2. i 3. brišu se.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 2.

U stavku 2. u prvoj rečenici riječi: «odlučit će o nastavku izdržavanja kazne» zamjenjuju se riječima: «poduzet će radnje radi izvršavanja kazne zatvora».

#### Članak 23.

U članku 115. iza riječi: «zatvorenik» dodaju se riječi: «koji nije zdravstveno osiguran».

#### Članak 24.

Naziv članka 116. mijenja se i glasi: «Pravo na zdravstvenu dokumentaciju».

Članak 116. mijenja se i glasi:

«(1) Tijekom izdržavanja kazne i nakon otpusta zatvorenik ima pravo dobiti zdravstvenu dokumentaciju o njegovom zdravstvenom stanju i tijeku liječenja na uvid, a presliku na vlastiti trošak.

(2) U slučaju smrti zatvorenika pravo na dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka ima zatvorenikova obitelj.».

### Članak 25.

U članku 121. stavku 2. riječi: «predstavnicima ili» brišu se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) Središnji ured Uprave za zatvorski sustav može odobriti posjet predstavnicima institucija i udruga koje se bave zaštitom ljudskih prava i sredstava javnog priopćavanja te fotografiranje i snimanje objekata u kaznionici, odnosno zatvoru. Snimanje ili fotografiranje zatvorenika može se dopustiti na način koji onemogućava identifikaciju zatvorenika. Za vrijeme izdržavanja kazne zatvoreniku se neće dopustiti istupanje u sredstvima javnog priopćavanja.».

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

«(4) Upravitelj može odobriti posjet predstavnicima:

- 1) tijela jedinice područne (regionalne) samouprave,
- 2) institucija i udruga te osobama radi uključivanja u provođenje programa izvršavanja,
- 3) institucija i udruga te osobama koje se bave proučavanjem, suzbijanjem i prevencijom kriminala.».

Dosadašnji stavci 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 5., 6., 7. i 8.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

«(6) Upravitelj može posjetitelju iz stavka 4. ovoga članka odobriti razgovor sa zatvorenikom.».

U stavku 8. riječi: «te da se mogu objaviti jedino uz odobrenje Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav» zamjenjuju se riječima: «čije objavljivanje nije dopušteno».

Dosadašnji stavak 8. briše se.

U stavku 9. riječi: «stavka 1., 2. i 3.» brišu se.

U stavku 10. iza riječi: «stavka 3.» dodaje se riječ: «i» i broj: «4.».

### Članak 26.

U članku 125. stavku 1. iza prve rečenice dodaje se druga rečenica koja glasi: «Popis telefonskih brojeva s kojima se zatvoreniku omogućuje telefoniranje ulaže se u osobnik.».

U stavku 2. prva rečenica mijenja se i glasi: «U zatvoru, zatvorenoj kaznionici i zatvorenom odjelu telefonski razgovor se nadzire, a u poluotvorenoj i otvorenoj kaznionici i odjelu telefonski razgovor može se nadzirati.»., a iza druge rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: «Telefonski razgovor će se prekinuti ako se zatvorenik tijekom razgovora ponaša na način koji predstavlja stegovni prijestup iz članka 145. ovoga Zakona.».

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

«(3) Zatvorenik ima pravo na telefonski razgovor bez nadzora s odvjetnikom i institucijama i udrugama koje se bave zaštitom ljudskih prava.»

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

U stavku 5. riječ: «sredstava» zamjenjuje se riječju: «uređaja», riječ: «tehničko» briše se, riječi: «na daljinu» brišu se.

### Članak 27.

U članku 127. stavku 1. iza riječi: «ima pravo» dodaju se riječi: «od članova obitelji a po odobrenju upravitelja i od druge osobe», a iza prve rečenice dodaje se nova rečenica koja glasi: «Mjesečni iznos novca kojeg zatvorenik može primati i slati utvrđuje se Pravilnikom iz stavka 6. ovoga članka.».

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4., 5., 6. i 7. postaju stavci 2., 3., 4., 5. i 6.

U stavku 2. u trećoj rečenici iza riječi: «ili štedionicu» dodaju se riječi: «na njegov trošak».

U stavku 3. iza riječi: «zatvoreniku» stavlja se zarez i dodaju riječi: «iz opravdanih razloga», a riječi: «prigodom korištenja pogodnosti izlaska» brišu se.

U stavku 4. iza riječi: «štedionicu» dodaju se riječi: «na trošak zatvorenika».

#### Članak 28.

Iznad članka 128. Glava broj XVIII. i naziv glave brišu se.

U članku 128. stavku 1. točki 5. iza riječi: «važnog posla» dodaju se riječi: «kojeg osim zatvorenika nitko drugi ne može obaviti.».

Iza točke 5. dodaje se točka 6. koja glasi:

«6) ispunjavanje obveza utvrđenih programom izvršavanja.».

U stavku 2. riječ: «jednokratno» briše se, riječ: «tri» zamjenjuje se riječju: «pet» a iza riječi: «dana» dodaju se riječi: «u kalendarskoj godini.».

Stavak 4. i 5. brišu se.

#### Članak 29.

Iznad naziva članka 129. dodaju se riječi. «Glava XVIII.» i naziv glave: «Pogodnosti».

U članku 129. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Pogodnosti su skup poticajnih mjera usmjerenih na smanjivanje negativnih učinaka zatvaranja i poticanje u ostvarivanju programa izvršavanja radi ostvarivanja svrhe izvršavanja kazne zatvora.».

U stavku 2. točka 2. briše se.

Dosadašnja točka 3. postaje točka 2.

Stavak 3. briše se.

#### Članak 30.

U članku 130. stavku 1. točka iza točke 6. zamjenjuje se zarezom i dodaju se nove točke 7., 8., 9. i 10. koje glase:

«7) nezaključavanje prostorija za smještaj i boravak zatvorenika,

8) produljeni boravak u zajedničkim prostorijama,

9) produljeni boravak na zraku,

10) raspored u odjel s blažim uvjetima izdržavanja kazne iste kaznionice, odnosno zatvora.».

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 2.

U stavku 2. točki 4. riječi: «ili izvan kaznionice, odnosno zatvora» brišu se.

Točka 8. mijenja se i glasi:

«8) korištenje godišnjeg odmora ili dijela godišnjeg odmora u mjestu prebivališta, odnosno boravišta ili drugom mjestu.».

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) Odluka o odobravanju i uskrati pogodnosti priopćava se zatvoreniku i bilježi u osobnik.».

Dosadašnji stavci 5. i 6. brišu se.

#### Članak 31.

U članku 131. stavku 2. riječi: «ili dulje» zamjenjuju se riječima: «do dvadeset».

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

«(3) Pogodnost izlaska iz zatvorene kaznionice, odnosno zatvora može se odobriti zatvoreniku nakon izdržane dvije trećine pravomoćno izrečene kazne dugotrajnog zatvora.».

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4., mijenja se i glasi:

«(4) Prilikom odobravanja pogodnosti izlaska mogu se zatražiti podaci od centra za socijalnu skrb, policijske uprave i drugih tijela i institucija čiji podaci mogu biti od utjecaja na odlučivanje o odobravanju pogodnosti izlaska.».

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.



### Članak 32.

U članku 135. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Prema zatvoreniku koji ugrožava red i sigurnost provodit će se posebne mjere održavanja reda i sigurnosti.».

U stavku 2. točka 6. mijenja se i glasi:

«6) vezanje ruku, a po potrebi i nogu lisicama ili remenjem.».

Iza točke 7. zarez se zamjenjuje točkom, a točka 8. briše se.

### Članak 33.

Naziv članka 136. mijenja se i glasi: «Izvršavanje posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti».

U članku 136. stavku 1. u prvoj rečenici iza riječi: «Posebne mjere» dodaju se riječi: «održavanja reda i», iza riječi: «upravitelj» dodaju se riječi: «odnosno osoba koju on ovlasti».

Druga rečenica mijenja se i glasi: «Posebnu mjeru iz članka 135. stavka 2. točke 5. ovoga Zakona može narediti samo upravitelj.».

Stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3., 4., 5., 6., 7. i 8. postaju stavci 2., 3., 4., 5., 6. i 7.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

«(4) Pojačani nadzor je češće motrenje zatvorenika tijekom obavljanja dnevnih aktivnosti i noću.».

U stavku 6. u prvoj rečenici riječi: «posebnu prostoriju» zamjenjuju se riječima: «jednokrevetnu sobu», a riječi: «dvadeset jedan dan» zamjenjuju se riječima: «trideset dana».

U stavku 7. treća rečenica briše se.

### Članak 34.

U članku 139. stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) O osamljenju na prijedlog upravitelja i uz prethodno mišljenje liječnika odlučuje sudac izvršenja u roku od petnaest dana od dana primitka prijedloga. Protiv donijete odluke pravo žalbe ima i upravitelj kaznionice, odnosno zatvora.».

U stavku 6. zarez iza riječi: «i knjige» briše se i dodaje se riječ «i», iza riječi: «dopisivati se» stavlja se točka, a riječi: «slušati radio» brišu se.

Stavak 8. mijenja se i glasi:

«(8) Na temelju mišljenja liječnika upravitelj će predložiti sucu izvršenja obustavu izvršavanja mjere osamljenja.».

### Članak 35.

Članak 140. mijenja se i glasi:

«Zatvorenika se može u svako doba testirati na opojna ili psihoaktivna sredstva, alkohol i zarazne bolesti prema pravilima medicinske struke.».

Stavak 2. briše se.

### Članak 36.

U članku 142. stavku 1. točki 2. riječ: «gumena» briše se.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) O namjeri primjene sredstva prisile upozorit će se osobu prema kojoj se sredstvo prisile namjerava primijeniti, osim ako se radi o istodobnom ili izravno predstojećem protupravnom napadu.».

U stavku 7. riječi: «u slučaju» zamjenjuju se riječima: «pod uvjetima».

## Članak 37.

U članku 144. stavku 1. riječi: «neposredno odbjeglog» brišu se.

Stavak 4. mijenja se i glasi:

«(4) Bijegom se smatra svako udaljenje bez odobrenja iz kaznionice, odnosno zatvora, kao i svaki nepovratak s korištenja pogodnosti izlaska i izvanrednog izlaska u trajanju duljem od dvadeset i četiri sata.».

## Članak 38.

U članku 145. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Stegovni prijestupi jesu lakše ili teže povrede reda i sigurnosti propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.».

U stavku 2. točka 1. briše se.

Dosadašnje točke: 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. i 14. postaju točke: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12. i 13.

Točka 4. mijenja se i glasi:

«(4) korištenje tuđe stvari bez odobrenja,».

U točki 7. iza riječi: «vrijeđanje» stavlja se zarez i dodaje riječ: «prijetnja».

Točka 8. mijenja se i glasi:

«(8) kontaktiranje s drugom osobom bez odobrenja,».

Točke 10., 11. i 12. brišu se.

Točka 13. postaje točka 10.

U stavku 3. u točki 11. iza riječi: «psihoaktivnog sredstva» dodaju se riječi: «ili alkohola».

U točki 12. iza riječi: «testiranje na» dodaje se riječ: «alkohol,».

U točki 14. ispred riječi: «oštećivanje» dodaje se riječ: «namjerno».

U točki 15. riječ: «grubo» zamjenjuje se riječju: «uporno», a iza zareza dodaju se riječi: «ili čistoće prostora u kojem boravi».

U točki 19. riječi: «zdravstvenom pregledu ili» brišu se.

U točki 21. riječi: «zbog čega su nastupile ili mogle nastupiti štetne posljedice» brišu se.

Točka 22. mijenja se i glasi:

«(22) neopravdano kašnjenje s pogodnosti izlaska,».

U točki 23. riječi: «zanemarivanje obveze» zamjenjuju se riječima: «nepoštivanje obveze zaštite».

Iza točke 25. dodaju se točke 26. i 27. koje glase:

«(26) počinjenje tri lakša stegovna prijestupa u razdoblju od mjesec dana,

27) neprimjereno ponašanje prigodom korištenja pogodnosti izlaska.».

U stavku 4. iza riječi: «prijestup je» dodaje se riječ: «i», a iza riječi: «svako» dodaje se riječ: «drugo».

## Članak 39.

U članku 146. stavku 2. točka 2. briše se.

Dosadašnje točke 3., 4. i 5. postaju točke 2., 3. i 4..

U točki 3. broj: «129.» i riječ: «i» brišu se, a iza riječi: «ovoga Zakona» dodaju se riječi: «do tri mjeseca protekom kojeg roka se pogodnosti mogu odobravati postupno ovisno o uspješnosti u provođenju programa izvršavanja,».

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

«(3) Ako je u odnosu na zatvorenika stegovna mjera iz stavka 2. točke 4. ovoga članka izrečena u dva ili više stegovnih postupaka, svaka od pravomoćno izrečenih mjera izvršavat će se posebno, a vremenski razmak između izvršavanja dvije uzastopne mjere ne smije biti kraći od osam dana. Uz pisani pristanak zatvorenika izrečene stegovne mjere mogu se izvršavati bez prekida.»

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

#### Članak 40.

U članku 148. stavku 2. u prvoj rečenici riječi: «mjesec dana» zamjenjuje se riječima: «dva mjeseca», a riječi: «dva mjeseca» zamjenjuju se riječima: «četiri mjeseca».

U stavku 6. riječi: «četrdesetosam sati» zamjenjuju se riječima: «tri dana».

U stavku 10. zarez iza broja: «3» briše se, dodaje se riječ: «i», a riječ «i» iza broja: «4» i broj: «5» brišu se.

Stavak 15. briše se.

Dosadašnji stavci 16. i 17. postaju stavci 15. i 16.

#### Članak 41.

Članak 151. mijenja se i glasi:

«(1) Tijekom izvršavanja kazne zatvora zatvorenika se može premjestiti u drugu kaznionicu ili drugi zatvor.

(2) O premještaju zatvorenika odlučuje Središnji ured Uprave za zatvorski sustav na temelju prijedloga upravitelja.»

#### Članak 42.

U članku 152. stavak 2. mijenja se i glasi:

«(2) Upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika iz otvorene ili poluotvorene kaznionice ili odjela zatvora u zatvorenu kaznionicu, odnosno zatvor ako je protiv zatvorenika u tijeku novi kazneni postupak, ili zatvorenik treba izdržati novu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci, ili je protiv zatvorenika pokrenut postupak zbog težeg stegovnog prijestupa, ili zatvorenik učestalo krši kućni red.»

U stavku 4. riječ: «ravnatelj» zamjenjuje se riječima: «Središnji ured».

#### Članak 43.

Članak 154. mijenja se i glasi:

«(1) O premještaju zatvorenika odlučuje se rješenjem.

(2) Protiv rješenja o premještaju zatvorenik ima pravo prigovora ravnatelju Uprave za zatvorski sustav u roku od tri dana od primitka rješenja. Prigovor ne zadržava izvršenje rješenja.»

#### Članak 44.

U članku 155. stavku 1. riječ: «izvršavanje» zamjenjuje se riječju: «izdržavanje».

U stavku 2. točki 1) riječ: «teže» zamjenjuje se riječju: «teške», a riječi: «kronična bolest pogorša» zamjenjuju se riječima: «znatno pogorša postojeća kronična bolest».

#### Članak 45.

U članku 156. stavku 3. iza riječi: «sudac izvršenja» stavlja se zarez i dodaju se riječi: «a nakon pribavljenog mišljenja kaznionice, odnosno zatvora u kojem zatvorenik izdržava kaznu.»

#### Članak 46.

Naziv članka 158. mijenja se i glasi: «Molba i prijedlog».

Članak 158. mijenja se i glasi:

«(1) Molbu za uvjetni otpust može podnijeti zatvorenik, opunomoćenik i članovi njegove obitelji iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) Prijedlog za uvjetni otpust može podnijeti upravitelj i državni odvjetnik koji je postupao u prvostupanjskom kaznenom postupku.

(3) Ako je molba, odnosno prijedlog odbijen, novi se može podnijeti nakon godine dana od podnošenja prethodne molbe, odnosno prijedloga.

(4) Prijedlog se može podnijeti neovisno o roku iz stavka 3. ovoga članka ako su se pojavile nove okolnosti.

(5) Iznimno, zatvorenika koji je obolio od teške bolesti a u zatvorskom sustavu ne postoje uvjeti za liječenje, može se uvjetno otpustiti nakon izdržane jedne trećine kazne zatvora, odnosno nakon izdržane jedne polovine dugotrajnog zatvora.»

#### Članak 47.

Članak 159. mijenja se i glasi:

«(1) O molbi i prijedlogu za uvjetni otpust odlučuje Povjerenstvo koje se sastoji od predsjednika i četiri člana. Povjerenstvo imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa i to Predsjednika Povjerenstva iz Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav, dva člana iz reda sudaca koje predlaže predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jednog člana iz državnog odvjetništva kojeg predlaže glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, a za jednog člana imenuje suca izvršenja prema mjestu izvršavanja kazne zatvora. Predsjednik i članovi Povjerenstva imaju zamjenike, koje imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

(2) Molba za uvjetni otpust i prijedlog kojeg podnosi državni odvjetnik, podnosi se Povjerenstvu putem uprave kaznionice, odnosno zatvora radi davanja mišljenja.

(3) Prije donošenja rješenja Povjerenstvo će pregledati osobnik, dokumentaciju, mišljenje i prijedlog kaznionice, odnosno zatvora, preslušati zatvorenika, upravitelja ili osobu koju on ovlasti, zatražiti mišljenje centra za socijalnu skrb, a po potrebi preslušati i druge stručnjake.

(4) Prigodom odlučivanja o uvjetnom otpustu procjenjivat će se uspješnost u provođenju programa izvršavanja, ranija osuđivanost, životne okolnosti i očekivano djelovanje uvjetnog otpusta na zatvorenika.

(5) Upravitelj može zatvorenika uvjetno otpustiti do dva mjeseca prije isteka kazne pod uvjetima propisanim Kaznenim zakonom.»

#### Članak 48.

Naziv članka 160. mijenja se i glasi: «Obveze tijekom uvjetnog otpusta».

U članku 160. stavku 1. riječi: «uvjetno otpušteni» brišu se, a riječ: «osuđenik može se» zamjenjuje se riječima: «osuđenika se može».

Točka 1. mijenja se i glasi:

«1) nastavak provođenja mjera propisanih programom izvršavanja,».

U stavku 2. zarez iza riječi: «policijskoj upravi» riječi: «odnosno policijskoj postaji» brišu se, riječi: «državnom odvjetniku prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora» zamjenjuju se riječima: «državnom odvjetniku koji je podnio prijedlog», a iza riječi: «sucu izvršenja prema mjestu u koje se otpušta» dodaju se riječi: «i prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora iz kojeg se otpušta».

Stavak 3. mijenja se i glasi:

«(3) Rješenje o uvjetnom otpustu zatvorenika stranog državljanina koji nema prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj dostavlja se: zatvoreniku, kaznionici, odnosno zatvoru, sucu izvršenja prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora iz kojeg se otpušta, policijskoj upravi prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora i diplomatskom, odnosno konzularnom predstavništvu države čiji je državljanin.».

#### Članak 49.

U članku 162. stavku 1. riječi: «uvjetno otpuštenog» brišu se, riječ: «prijestup» zamjenjuje se riječju: «prekršaj», a riječ: «neopravdano» briše se.

Stavak 2. briše se.

U stavku 4. riječ: «najbliži» briše se, riječi: «ili kaznionicu» brišu se, a zarez iza riječi: «boravišta» i ostale riječi brišu se.

Iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

«(5) Rješenje o uvjetnom otpustu Povjerenstvo, odnosno upravitelj može opozvati ako zatvorenik prije uvjetnog otpuštanja počini teži stegovni prijestup.».

#### Članak 50.

Naziv Glave XXVII. mijenja se i glasi: «Izvršavanje kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku i kazne zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna izrečena u prekršajnom postupku».

#### Članak 51.

Članak 168. mijenja se i glasi:

«Kazna zatvora izrečena u prekršajnom postupku i kazna zatvora kojom je zamijenjena novčana kazna izrečena u prekršajnom postupku, izvršava se u zatvoru prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta osobe kojoj je kazna izrečena, prema odredbama ovoga Zakona, ako u ovoj glavi nije drukčije propisano.».

#### Članak 52.

U članku 169. stavak 1. mijenja se i glasi:

«(1) Osobu kojoj je u prekršajnom postupku izrečena kazna zatvora ili je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora (u daljnjem tekstu: kažnjenik) poziva i upućuje na izdržavanje kazne prekršajni sud prema mjestu njegovog prebivališta, odnosno boravišta.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

«(2) Ako prekršajni sud koji je izrekao kaznu zatvora ili je novčanu kaznu zamijenio kaznom zatvora nije nadležan za upućivanje na izdržavanje kazne, dostavit će u roku od tri dana pravomoćno rješenje prekršajnom sudu nadležnom za upućivanje.».

#### Članak 53.

U članku 172. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

«(5) Na kažnjenike kojima je novčana kazna zamijenjena kaznom zatvora ne primjenjuje se odredbe glave XVIII. i glave XXIV. ovoga Zakona.».

Dosadašnji stavak 5. postaje stavak 6.

#### Članak 54.

U glavi XXVII. riječi: «zbog prijestupa» brišu se.

#### Članak 55.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».

## O B R A Z L O Ž E N J E

### I. Ocjena stanja i pitanja koja se trebaju urediti Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona nastupiti

#### 1. Prikaz stanja i ocjena stanja glede normativnog uređenja

Zakon o izvršavanju kazne zatvora s izmjenama i dopunama u primjeni je od 1. srpnja 2001. godine. Njegovo donošenje predstavljalo je zakonodavnu reformu zatvorskog sustava i izvršavanja kazne zatvora budući da je Zakon usklađen s međunarodnim konvencijama koje je Republika Hrvatska prihvatila, te sa tada važećim Europskim zatvorskim pravilima.

Međutim, nakon donošenja Zakona o izvršavanju kazne zatvora, donijeti su novi zakoni s kojima je nužno ovaj Zakon uskladiti:

- osim u kaznenom i prekršajnom postupku, propisane su mogućnosti izricanja zatvora i na drugim sudskim postupcima na temelju **Zakona o parničnom postupku, Zakona o ovršnom postupku i Stečajnog zakona**, čije izvršavanje Zakonom o izvršavanju kazne zatvora nije propisano,
- ovaj Zakon propisuje izvršavanje kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku pa ga je potrebno uskladiti sa **Zakonom o prekršajima**,
- novi **Zakon o državnim službenicima** odnosi se na sve državne službenike pa tako i na službenike zatvorskog sustava, te jedinstveno uređuje prava i obveze svih državnih službenika bez iznimke. Stoga je Zakon o izvršavanju kazne zatvora u pogledu službeničkih odnosa nužno uskladiti s navedenim Zakonom,
- tijekom primjene Zakona o izvršavanju kazne zatvora a upravo u svezi sa službeničkim odnosima, utvrđena je potreba propisivanja dobne granice za kandidata za prijam na radno mjesto službenika pravosudne policije srednje stručne spreme, budući da mlađa životna dob pretpostavlja bolju fizičku kondiciju službenika, koja je potrebna radi održavanja reda i stege među zatvorenicima, odnosno zbog uspješnog izvršavanja onih poslova u kojima se primjenjuje tjelesna snaga kao što je svladavanje aktivnog otpora,
- zbog specifičnosti poslova koje se obavljaju u kaznionicama i zatvorima Uprave za zatvorski sustav, upravitelj kaznionice i zatvora ima posebne ovlasti odlučivanja u odnosu na zatvorenike i zaposlenike, pa je nužna dopuna članaka koji propisuju njegove ovlasti na način da se konstatirati da ima ovlasti čelnika tijela državne uprave ukoliko Zakonom o izvršavanju kazne zatvora nije drukčije propisano,
- potrebno je sa Zakonom o državnim službenicima uskladiti i način prijama upravitelja u državnu službu i proširiti mogućnosti kandidata u svrhu bolje selekcije kadrova,
- Zakon o izvršavanju kazne zatvora treba uskladiti i sa **Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba** u odnosu na ovlaštene službene osobe kod kojih je utvrđena nesposobnost za obavljanje poslova te propisivati uvjete pod kojima im u tom slučaju prestaje služba,
- Upućivanje zatvorenika u psihijatrijsku ustanovu treba uskladiti sa **Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama** treba uskladiti na način da sudac izvršenja ne upućuje osobu izravno već pokreće postupak radi upućivanja,

- izmjene u odnosu na poslove odjela osiguranja (članak 33. Zakona) predlažu se u odnosu na sprovođenje zatvorenika koje se osim specijalnim vozilima može obavljati i sredstvima javnog prijevoza ili osobnim vozilom bez posebne opreme, uz mogućnost dodatne zaštite prigodom sprovođenje sigurnosno opasnog zatvorenika od ministarstva nadležnog za unutarnje poslove. Također je izmjena potrebna radi usklađivanja sa **Zakonom o sudovima** u kojem je propisano da poslove osiguranja pravosudnih tijela obavlja pravosudna policija te su propisani i poslovi u svezi osiguranja pravosudnih tijela, dok su poslovi službenika odjela osiguranja u kaznionicama, zatvorima i odgojnim zavodima bitno drukčiji, uključuju provedbu pojedinačnog programa izvršavanja zbog čega je drukčija i izobrazba ovih službenika, kao i radno pravni status.

U primjeni Zakona utvrđena je potreba za jasnijim propisivanjem **stvarne i mjesne nadležnosti suca izvršenja** i to:

- zahtjeva za sudsku zaštitu o kojoj odlučuje sudac izvršenja kako bi se otklonila u praksi prisutna nedoumica u primjeni članka 17. Zakona, tj. je li u pitanju neki posebni pravni institut sudske zaštite. Međutim, ova se odredba odnosi na sudsku zaštitu prava zatvorenika propisanih u članku 42. stavku 2. točki 2. Zakona pa je te trebalo i jasnije propisati,
- obustave kazne zatvora zbog smrti zatvorenika izmjenom u članku 42. kao i slučaj kada je osoba izdržala kaznu u svojstvu pritvorenika,
- koji sudac izvršenja poduzima radnje i donosi odluke u pojedinim fazama postupka od pokretanja postupka izvršavanja kazne zatvora do izdržane kazne, odnosno riješiti dvojbe oko mjesne nadležnosti, pogotovo imajući u vidu da u Republici Hrvatskoj na području svakog županijskog suda nije ustrojen zatvor (14 zatvora, 21 županijski sud). Naime, prije nekoliko godina osnovani županijski sudovi u Zlataru, Velikoj Gorici, Čakovcu, Koprivnici, Virovitici, Slavonskom Brodu i Vukovaru nemaju na području svoje nadležnosti zatvore, pa za te sudove obavljaju sve poslove, što znači i izvršavanje kazne zatvora, zatvori u Zagrebu, Varaždinu, Bjelovaru, Požezi i Osijeku. izmjenom članka 43. Zakona precizirati koji sudac izvršenja u kojoj fazi postupka je ovlašten za poduzimanje radnji,
- jasnim propisivanjem pokretanja prvo i drugostupanjskog postupka pred sucem izvršenja te stranke, odnosno stranaka u postupku,
- potrebno je precizirati postupak i nadležnost za upućivanje na izdržavanje kazne zatvora osuđenika koji se već nalazi na izdržavanju druge kazne zatvora ili se nalazi u pritvoru koji mu je određen u drugom kaznenom postupku.

Tijekom primjene Zakona utvrđena je **potreba za jasnijim ili detaljnijim propisivanjem izvršavanja kazne zatvora** i to:

- omogućavanjem izvršavanja sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti i za zatvorenike koji se izravno upućuju na izvršavanje kazne u zatvore,
- pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i njegovog sadržaja, jasnim propisivanjem da se pojedinačni program donosi za svakog zatvorenika, da se preispituje i mijenjanja sukladno zatvorenikovom ponašanju i procjeni uspješnosti u ispunjavanju obveza utvrđenih pojedinačnim programom, a sve radi ostvarenja svrhe izvršavanja kazne zatvora,

- omogućavanjem nastavka rada kod poslodavca ili nastavka obavljanja vlastite djelatnosti zatvorenima kojima je izrečena kazna zatvora do jedne godine i koji ispunjavaju i druge penološke kriterije predstavlja i pripremu za otpust jer na taj način zatvorenik ima osiguran posao kod izlaska na slobodu a time i osiguranu egzistenciju,
- radni angažman zatvorenika jedan je od najbitnijih elemenata pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora. Svrha rada je održavanje odnosno stjecanje radnih navika i vještina u obavljanju određene vrste posla kako bi po izlasku na slobodu čovjek mogao osigurati egzistenciju vlastitim radom. Međutim, česta je situacija da zatvorenici iskazuju želju za radom a zapravo radni angažman izbjegavaju ili biraju poslove koje bi radili neovisno da li ih se na te poslove zbog zdravstvenog stanja ili razloga sigurnosti može angažirati. Stoga se predlaže plaćanje naknade predvidjeti samo za radno nesposobne i bolesne zatvorenike. Također treba napomenuti da je zatvorenima u kaznionicama i zatvorima osigurano sve potrebno za život: prehrana prema jelovniku sastavljenom od Prehrambeno tehnološkog fakulteta u Zagrebu (najmanje 3 obroka dnevno, uz jedan voće, kolač ili drugi desert), sredstva za održavanje osobne higijene i čistoće prostorija, sredstva i pribor za različite slobodne aktivnosti, knjige i pribor potreban za izobrazbu, i drugo. Pored toga, ako povremeno nije moguće radno angažirati sve zatvorenike koji iskažu želju za radom, radno ih se angažira dio radnog tjedana ili svakodnevno manji broj radnih sati, tako da je rad moguće osigurati svima zatvorenima,
- doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje sukladno propisima plaća poslodavac kod kojeg je radnik u radnom odnosu, a doprinose u drugi i treći stup uplaćuje sam radnik iz svoje plaće, dakle, samo radnik koji jest u radnom odnosu. Rad zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora ne predstavlja radni odnos, zatvor ili kaznionica u kojoj izdržava kaznu nije mu poslodavac, već se rad zatvorenika mora sagledati u kontekstu pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora kao jednom od njegovih najvažnijih elementa. Stoga je nužno brisati predviđeno plaćanje doprinosa iz radnog odnosa,
- zatvorenima se izobrazba organizira u pravilu uz rad, što znači da zatvorenik, prema sadašnjem propisu, uz naknadu za rad može ostvarivati i naknadu za školovanje. Zatvoreniku je nužno osigurati jednaka prava koja imaju ostali građani u odnosu na školovanje, a to ne uključuje i naknadu za školovanje. Novčanu naknadu za vrijeme izobrazbe trebalo bi osigurati samo zatvoreniku kojemu se uz izobrazbu ne može osigurati rad. Pored toga, izobrazba zatvorenika za zatvorenika je u pravilu besplatna jer je obveza zatvorskog sustava omogućiti mu na trošak Državnog proračuna opismenjavanje, osnovu i strukovnu izobrazbu,
- jednako kao i pritvorenici (Zakon o kaznenom postupku), i zatvorenici koji su zdravstveno osigurani trebaju se liječiti na teret svojega zdravstvenog osiguranja, dok zatvorenici koji nemaju zdravstveno osiguranje liječit će se na teret sredstava Državnog proračuna. Kako opći propis za sve građane propisuje zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja, jednaku razinu zdravstvene zaštite treba propisati i za zatvorenike i na taj ih način izjednačiti s ostalim građanima. Nadalje, pravo je svakog pacijenta uvida u vlastitu zdravstvenu dokumentaciju i zdravstveni karton, kao i njihovu presliku, pa to pravo treba propisati i zatvorenima,



- postupak odobravanja i nadležnost za odobravanje posjete kaznionici i zatvoru treba jasnije odnosno preciznije propisati ovisno o osobama posjetitelja te ovisno je li je posjet iz razloga izvida i prikupljanja podataka potrebnih za vođenje kaznenog postupka, ili se radi o posjeti tijela lokalne zajednice radi uspostave i održavanja veze za socijalnom sredinom, ili radi proučavanja, suzbijanja i prevencije kriminala. Zbog zaštite žrtve i obitelji žrtve, kao i radi zaštite drugih zatvorenika i službenika te održavanja sigurnosti zatvorskog sustava, predlaže se propisati da se zatvoreniku neće omogućiti javno istupanje u medijima,
- kontakt s vanjskim svijetom jedno je od temeljnih prava zatvorenika, a ostvaruje se i telefoniranjem. Međutim, u Zakonu nije dostatno propisano pa se predlaže izmjena na način da se u osobnik zatvorenika popišu telefonski brojevi osoba kojima zatvorenik može telefonirati, jednako kao što se u osobnik upisuju osobe koje zatvorenika mogu posjećivati. Također, zbog podizanja razine sigurnosti zatvorskog sustava u cjelini, predlaže se da se po procjeni upravitelja i u poluotvorenim i otvorenim uvjetima izvršavanja kazne zatvora telefoniranje može nadzirati, osim ako telefoniranje obavlja s opunomoćenikom i predstavnikom institucije ili udruge koja se bavi zaštitom ljudskih prava. Način obavljanja nadzora telefoniranja propisuje se Pravilnikom o načinu obavljanja poslova odjela osiguranja u kaznionicama i zatvorima,
- kako bi se spriječile nezakonite radnje tijekom izdržavanja kazne zatvora (trgovina, krađe, potkupljivanje, reket) i na taj način podigla razina sigurnosti zatvorskog sustava, nužno je propisati od koga zatvorenik može primati novac na polog i slanje novca s pologa, te ograničiti trošenje novca s obvezne uštedevine kojoj je namjena osiguranje sredstva po izlasku na slobodu,
- izvanredni izlasci zatvorenika ne predstavljaju pogodnosti već se odobravaju neovisno o razini i ocjeni uspješnosti u provedbi obveza utvrđenih pojedinačnim programom izvršavanja pa je i u ovom smislu potreba izmjena. Također, nužno je ograničiti mogućnost izvanrednog izlaska iz zatvora ili kaznionice samo na slučajeve kad se radi o poslovima koje osim zatvorenika nitko drugi ne može obaviti ili na slučajeve kad je to potrebno zbog ispunjenja obveza utvrđenih pojedinačnim programom izvršavanja npr. zbog uključivanja u centar za ovisnike,
- kako članak 129. Zakona propisuje pogodnosti koje zatvorenik tijekom izvršavanja kazne može steći, to se predlaže iznad ovoga članka dodati Glavu XVIII. s nazivom «pogodnosti». Također je potrebno pogodnosti jasnije definirati i razlikovati one unutar kaznionice ili zatvora koje predstavljaju ublažavanje zatvorske stege u odnosu na pogodnosti izlazaka, te postupak njihovog odobravanja i ponovnog stjecanja nakon što su zbog počinjenog težeg stegovnog prijestupa uskraćene,
- posebne mjere održavanja reda i sigurnosti smiju se narediti samo zbog ozbiljnog ugrožavanja reda i sigurnosti, pa je nužno predvidjeti mogućnost vezivanja remenjem onih zatvorenika koji se zbog stanja u kojem se nalaze mogu ozlijediti ako su vezani lisicama. Također je potrebno kao mjeru brisati testiranje na opojna sredstva i alkohol, jer se niti ne radi o posebnoj mjeri već o redovitom postupku koji se primjenjuje prema svim zatvorenicima, a ujedno je potrebno drukčije propisati ovlasti za naređivanje mjere,
- ponašanja koja predstavljaju stegovni prijestup zatvorenika također je potrebno precizirati, produljiti rok za vođenje postupka i odlučivanje po žalbi,

- premještaj zatvorenika na daljnje izdržavanje kazne u drugu kaznionicu ili zatvor uvjetovan je potrebama pojedinačnog programa izvršavanja, pa je nužno propisati da je upravitelj ovlašten za podnošenje prijedloga za premještaj. Zatvorenik zadržava pravo prigovora na rješenje o premještaju, ali prigovor ne zadržava rješenje jer je često premještaj nužno žurno obaviti iz organizacijskih razloga koji ne trpe odgodu (uhićenje nakon bijega iz poluotvorene ili otvorene kaznionice, počinjenje kaznenog djela u kaznionici ili zatvoru ili nedostatak smještajnog prostora),
- jasnije propisati uvjetno otpuštanje zatvorenika, sastav Povjerenstva za uvjetni otpust koje se sastoji od stalnih članova i suca izvršenja prema sjedištu kaznionice ili zatvora u kojem zatvorenik o čijem se otpuštanju odlučuje izdržava kaznu pa ga stoga i pozna. Kako bi se osiguralo jednako postupanje i jedinstveni kriteriji, osim suca izvršenja ostali članovi moraju biti stalni, jednako kako je to i po sada važećoj odredbi Zakona. Također je utvrđena potreba detaljnije propisati kome se dostavlja rješenje o uvjetnom otpustu s obzirom da ono može sadržavati različite obveze za zatvorenika koje je dužan ispunjavati za vrijeme kušnje.

## **2. Osnovna pitanja koja se žele urediti Zakonom te posljedice koje će donošenjem Zakona nastupiti**

Donošenjem Zakona postiže se usklađivanje Zakona o izvršavanju kazne zatvora sa Zakonom o prekršajima, Zakonom o kaznenom postupku, Zakonom o ovršnom postupku, Kaznenim zakonom, Zakonom o parničnom postupku, Stečajnim zakonom, Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba, Zakonom o državnim službenicima i Zakonom o sudovima.

Ovim se Zakonom osigurava jednakopravni položaj svih zatvorenika tijekom izdržavanja kazne zatvora, a u određenim pravima i njihovo izjednačavanje sa ostalim građanima Republike Hrvatske, podiže se razina sigurnosti kaznionica i zatvora Uprave za zatvorski sustav te dugoročno, smanjenje troškova izvršavanja kazne zatvora.

## **3. Ocjena i izvori potrebnih sredstava za provođenje Zakona**

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva.

## **II. Obrazloženja uz članke Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora**

### **Uz članak 1.**

Zakon o izvršavanju kazne zatvora propisuje da se prema ovome Zakonu izvršavaju kazne zatvora izrečene u kaznenom i prekršajnom postupku. Međutim, zatvor se može izreći i u drugim sudski postupcima i to: u trajanju do šest mjeseci može se izreći u ovršnom postupku sukladno 16. stavku 1. Zakona o ovršnom postupku, na temelju članka 143. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku i članka 248. stava 2. Zakona o parničnom postupku svjedoku se može izreći do mjesec dana zatvora, dok na temelju članka 107. stavka 2. i 3. Stečajnog zakona stečajno vijeće može zatvoriti dužnika do pet mjeseci.

Stoga je članak 1. Zakona o izvršavanju kazne zatvora trebalo dopuniti na predložen način i propisati da se prema Zakonu o izvršavanju kazne zatvora izvršavaju uz kazne zatvora izrečene u kaznenim postupcima izvršavaju i kazne zatvora izrečene u drugim sudskim postupcima.

#### **Uz članak 2.**

Članak 17. Zakona zapravo je uvodna odredba kojom se načelno propisuje da zatvorenik može podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu o kojem odlučuje sudac izvršenja.

Kako je u praksi prisutna nedoumica da li je to neki posebni pravni institut sudske zaštite, ovu nedoumicu je potrebno otkloniti dodatkom navedenih riječi u stavku 1. članka 17., jer se ova odredba članka 17. odnosi zapravo na sudsku zaštitu prava o kojoj odlučuje sudac izvršenja prema članku 42. stavak 2. točka 2. Zakona. Ovo proizlazi iz samog sadržaja članka 17. stavak 2. u kojem se navodi da zatvorenik može podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu kada se nezakonito prikraćuje ili ograničava u nekom pravu, koja su propisana u članku 14. ovoga Zakona.

Za spomenuti je da je sudska zaštita prava po svom sadržaju drukčiji institut od prava zatvorenika na pritužbu (članak 15. Zakona) pa je i to bio razlog da se zahtjev za sudsku zaštitu odnosi na članak 42. stavak 2. točka 2. Zakona.

#### **Uz članak 3.**

Izmjena stavka 2. članka 20. Zakona predlaže se iz razloga što za izvršavanje kazne zatvora zatvorenika povratnika nije potrebno osnivanje više posebnih kaznionica kako to Zakon propisuje, već je dovoljno osnivanje jedne kaznionice ili odjela u kaznionici ili zatvoru.

Izmjena stavka 3. i brisanje stavka 4. predlaže se zbog toga što je u Zakonu propisano da će se u posebnu kaznionicu ili posebni odjel kaznionice upućivati zatvorenici ovisnici kojima je uz kaznu zatvora izrečena sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti a koji su prije dolaska na izdržavanje kazne uključeni u socio-terapijski postupak. Ovakvom se odredbom prejudicira upućivanje zatvorenika u posebnu kaznionicu samo po kriteriju uključenosti u socio-terapijski postupak, što može biti stručno i sigurnosno neopravdano jer upućivanje u određenu kaznionicu ovisi i o vrsti kaznenog djela, visini kazne, osobinama ličnosti, procjeni rizičnosti, kriminogenim osobinama, potrebi izobrazbe, rada, liječenja i o ostalim elementima prijedloga pojedinačnog programa izvršavanja kazne sastavljenog sukladno članku 69. Zakona.

#### **Uz članak 4.**

Stavak 1. članka 21. Zakona potrebno je dopuniti iz razloga navedenih u obrazloženju članka 1.

Druga rečenica u stavku 2. članka 21. Zakona je izmijenjena kako bi se otklonili povremeni nesporazumi oko mjesne nadležnosti sudaca izvršenja nekih županijskih sudova i to iz razloga što u Republici Hrvatskoj ima 14 zatvora i 21 županijski sud. Naime, prije nekoliko godina osnovani županijski sudovi u Zlataru, Velikoj Gorici, Čakovcu, Koprivnici, Virovitici, Slavenskom Brodu i Vukovaru nemaju na području svoje nadležnosti zatvore, pa za te sudove obavljaju sve poslove, što znači i izvršavanje kazne zatvora, zatvori u Zagrebu, Varaždinu, Bjelovaru, Požezi i Osijeku.

Također se predlaže dopuna članka novim stavkom 4. kako bi se osigurali uvjeti za izvršavanje sigurnosne mjere obveznog liječenja od ovisnosti i za zatvorenike koji se izravno upućuju na izvršavanje kazne u zatvore.

**Uz članak 5.**

Izmjena stavka 1. članka 23. predlaže se radi bolje i jasnije formulacije te radi usklađivanja s propisima o ustrojstvu državne uprave i Zakonom o državnim službenicima, dok se izmjena u stavku 4. predlaže radi terminološkog usklađivanja.

Brisanje stavka 5. predlaže se iz razloga što je predloženom dopunom stavka 1. konzumiran sadržaj stavka 5.

**Uz članak 6.**

Kaznionice, zatvori i Centar za izobrazbu Zakonom o izvršavanju kazne zatvora ustrojeni su kao posebne ustrojbene jedinice Uprave za zatvorski sustav. Međutim, s obzirom na specifičnost njihovih nadležnosti, odnosno poslova koje se u njima obavljaju, te ovlasti i nadležnosti upravitelja kako u odnosu na zatvorenike tako i u odnosu na državne službenike i namještenike, nužno je dopuniti 1. stavak članka 24. Zakona na način da se propiše da, ukoliko ovim Zakonom nije drukčije propisano, upravitelj ima ovlasti čelnika tijela državne uprave.

Izmjena stavka 2. članka 24. predlaže se zbog šire mogućnosti odabira osoba na mjesto upravitelja, te zbog toga što Zakon o državnim službenicima propisuje uvjete i način prijama u državnu službu te napredovanja u državnoj službi.

**Uz članak 7.**

Izmjena i dopuna članka 26. predlaže se radi usklađivanja sa Zakonom o državnim službenicima.

Prijedlog plana prijama u državnu službu u kaznionice, zatvore i Centar za izobrazbu treba utvrđivati ministar pravosuđa na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav. Ministar pravosuđa prima u državnu službu i raspoređuje na položaj upravitelje te odlučuje o njihovim pravima i obvezama iz državne službe, pa stoga treba odlučivati i o prestanku službe upraviteljima. Ravnatelj Uprave za zatvorski sustav prima u državnu službu i raspoređuje na položaj pomoćnike upravitelja i načelnike odjela u kaznionicama i zatvorima pa u skladu s tim mora odlučivati i o prestanku državne službe ovih službenika. S obzirom da pomoćnici upravitelja i načelnici odjela u kaznionicama i zatvorima radni odnos ostvaruju u kaznionicama i zatvorima o njihovim pravima i obvezama iz državne službe mora odlučiti upravitelj.

S obzirom da Središnji ured Uprave za zatvorski sustav prati stanje u svim kaznionicama, zatvorima i Centru za izobrazbu te da su kaznionice, zatvori i Centar za izobrazbu ustrojstvene jedinice Uprave za zatvorski sustav premještaj službenika na radno mjesto u drugu kaznionicu ili zatvor treba biti u nadležnosti ravnatelja Uprave za zatvorski sustav.

Stavak 5. predlaže se brisati iz razloga usklađivanja Zakona o izvršavanju kazne zatvora sa Zakonom o državnim službenicima budući da upravitelji više ne bi bili birani na rok od četiri godine.

Zbog usklađivanja sa Zakonom o državnim službenicima predlažu se izmjene i dopune i u stavcima 5., 6. i 7.

**Uz članak 8.**

U stavku 1. članka 30. izmjena se predlaže radi jezičnog uređenja.

Brisanje stavaka 2., 3., 4. i 6. predlaže se jer su plaća i materijalna prava propisana u tim stavcima u cijelosti uređena Zakonom o državnim službenicima.

Stavak 7. predlaže se izmijeniti i dopuniti radi usklađivanja prava i obveza ovlaštene službene osobe kojoj je utvrđena nesposobnost za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe te uvjeta pod kojima toj osobi prestaje državna služba sa Zakonom o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba i Zakonom o državnim službenicima. Naime, u Zakonu nije precizno propisana obveza pokretanja postupka utvrđivanja opće radne sposobnosti nakon utvrđene profesionalne nesposobnosti za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe, mogućnost rasporeda na drugo radno mjesto i prestanak državne službe u slučaju nemogućnosti rasporeda na drugo radno mjesto.

#### **Uz članak 9.**

Izmjena naziva članka 33. predlaže se radi usklađivanja sa sadržajem članka.

Stavak 2. predlaže se brisati iz razloga što poslove unutarnjeg osiguranja kaznonica i zatvora obavljaju i državni službenici i državne službenice (muškarci i žene).

Izmjene stavka 4. predlažu se zato što se sprovođenje može obavljati i sredstvima javnog prijevoza i osobnim vozilom bez posebne opreme. Zbog potrebe osiguranja građana u slučaju sprovođenja posebno opasnog zatvorenika, predviđeno je angažirati i ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, što se u praksi čini.

Službenicima osiguranja uz odoru osigurava se i odgovarajuća oprema, pa stoga treba dopuniti stavak 6. ovoga članka Zakona.

Stavak 9. Zakona predlaže se brisati iz razloga što se ovim Zakonom propisuje izvršavanje kazne zatvora i poslovi zatvorskih službenika u kaznonicama i zatvorima. Poslovi osiguranja pravosudnih tijela propisani su Zakonom o sudovima i ne predstavljaju poslove koji se obavljaju u zatvorskom sustavu. Zakonom o sudovima propisano je da poslove osiguranja pravosudnih tijela obavljaju službenici pravosudne policije ili zaštitarske tvrtke, na temelju posebnih propisa kojima će se urediti način zaštite osoba, imovine i objekata sudova. Zakonom o sudovima propisano je također da Vlada Republike Hrvatske donosi propise o zvanjima, znakovlju, odori i službenoj iskaznici službenika pravosudne policije na osiguranju pravosudnih tijela. Kako službenici pravosudne policije na osiguranju pravosudnih tijela ne sudjeluju u izvršavanju kazne zatvora, stavak 5. ovoga članka Zakona je suvišan i treba ga brisati.

#### **Uz članak 10.**

Postupak prijama u državnu službu i uvjete propisuje Zakon o državnim službenicima koji se odnosi i na službenike zatvorskog sustava. Međutim, zbog potrebe održavanja reda i stege među zatvorenicima i intervencija u kojima se primjenjuje tjelesna snaga, predlaže se propisati dobnu granicu za prijam službenika sa srednjom stručnom spremom izmjenom točke 2. stavka 1. članka 34. Zakona.

Također se predlaže izmjena točke 2. na način da umjesto izvršena vojna obveza Zakonom se propiše regulirana obveza služenja vojnog roka iz razloga što službenik pravosudne policije u obavljanju poslova može se naći u situaciji da uporabi vatreno oružje. Prema predloženoj formulaciji točke 2. stavka 1. članka 34. Zakona u državnu službu u pravosudnu policiju može biti primljena samo osoba koja je odslužila vojni rok.

Dopuna stavka 2. članka 34. Zakona predlaže se iz razloga što posebnu zdravstvenu sposobnost službenika treba procjenjivati s obzirom na dob i specifičnost poslova.

Nakon prijama vježbenika u odjel osiguranja kaznonica i zatvora, ovi službenici pohađaju posebnu izobrazbu nakon koje polažu ispit za zvanje i državni stručni ispit. Kako je pohađanje izobrazbe i polaganje ispita za zvanje specifično u odnosu na ostale vježbenike u tijelima državne uprave, to se predlaže članak 34. Zakona dopuniti novim stavkom 2.

**Uz članak 11.**

Pitanje obustave izvršavanja kazne zatvora zbog smrti osuđenika nije nigdje propisano, pa tu pravnu prazninu treba otkloniti predloženom izmjenom. Naime, prema članku 8. stavak 1. točka 2. Zakona, osuđenik je osoba kojoj je pravomoćno izrečena kazna zatvora, a još nije na izdržavanju kazne u kaznionici ili zatvoru, ili joj je odobren prekid izdržavanja kazne ili je uvjetno otpuštena s izdržavanja kazne, a prema točki 3. istog članka zatvorenik je osoba kojoj je izrečena kazna zatvora zbog kaznenog djela i nalazi se na izdržavanju kazne zatvora u kaznionici ili zatvoru.

Također je potrebno predvidjeti i slučaj kada izrečenu kaznu zatvora punoljetna osoba izdrži boravkom u pritvoru sa svojstvom pritvorenika, a što znači da do isteka kazne nije dobila svojstvo zatvorenika. Stoga je predložena izmjena stavka 2. točke 6. članka 42. Zakona.

**Uz članak 12.**

Ovom izmjenom stavka 2. članka 43. Zakona precizno se određuje koji sudac izvršenja županijskog suda poduzima radnje i donosi odluke u odnosu na pojedine faze – stupnjeve postupka izvršavanja kazne zatvora od pokretanja postupka izvršavanja kazne zatvora do izdržane kazne zatvora. Sadašnja odredba nije dovoljno jasna, tako da ima nesporazuma u njezinoj primjeni.

S obzirom na cjelovitost i određenost predložene izmjene stavka 2., stavak 4. članka 43. Zakona postaje nepotreban.

**Uz članak 13.**

Postojeći stavak 3. članka 44. Zakona s obzirom na nadležnost suca izvršenja i u postupku prvog i u postupku drugog stupnja ne propisuje razlike, pa se ukazuje potreba točnog određenja tko su stranke u postupku prvog, odnosno drugog stupnja. Osim toga, u stavku 1. članka 44. se propisuje kako se pokreće postupak pred sucem izvršenja u prvom stupnju a kako u drugom stupnju, dok sadašnja odredba stavka 3. govori samo tko je stranka u postupku, a izvjesno je da kaznionica, odnosno zatvor ne može biti stranka u postupku prvog stupnja.

Dopuna stavka 4. članka 44. Zakona je potrebna jer je u postupku prvog stupnja stranka i osuđenik, a ne samo zatvorenik, pa je ova dopuna nužna, a isto tako i dopuna da odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik i to bez položenog pravosudnog ispita, jer ipak u postupku pred sucem izvršenja ne trebaju biti prisutna identična ograničenja tko može biti branitelj kao u kaznenom postupku u kojem se po okončanju donose presude. Zbog toga je druga rečenica nepotrebna, a osim toga dopunjenom prvom rečenicom je točno određeno koje osobe mogu biti opunomoćenici.

U odnosu na dopunjeni stavak 5. članka 44. Zakona valja istaći da se odredba treba odnositi samo na stegovni postupak protiv zatvorenika, a ne i na postupak kada zatvorenik podnosi molbu za prekid izdržavanja kazne (članak 155. Zakona), za premještaj u drugu kaznionicu ili zatvor (članak 151. i dr. Zakona) ili slično. Postojeća odredba je u navedenom smislu nedovoljno određena.

**Uz članak 14.**

U članku 49. stavku 1. Zakona nije propisano gdje se upućuje osuđenik koji nema prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj na izdržavanje kazne zatvora do šest mjeseci, pa je ovu pravnu prazninu potrebno otkloniti.

Postojeći stavak 2. članka 49. Zakona je nejasan i stvara u primjeni nedoumice, pa je ovaj «popravak» nužan.

U odnosu na novi stavak 3. članka 49. Zakona napominje se da u praksi ima dilema i različitih postupanja sudaca izvršenja u odnosu na pitanje da li i kuda uputiti na izdržavanje nove kazne zatvora osobu (zatvorenika) koja se već nalazi na izdržavanju ranije kazne zatvora, pa se isto ukazuje potrebnim.

Iz istog razloga kao i kod novog stavka 3. članka 49. Zakon, potrebno je novim stavkom 4. određeno propisati kada se na izdržavanje pravomoćno izrečene kazne upućuje osuđenik koji se nalazi u pritvoru u drugom kaznenom postupku te kada počinje tu kaznu izdržavati.

Novim stavkom 5. otklanja se sumnja gdje treba uputiti osuđenika koji je uhićen po raspisanoj tjeratici.

Novi stavak 7. članka 49. Zakona ispunjava postojeću prazninu oko pitanja gdje će zatvorenik nastaviti izdržavati kaznu nakon izručenja u Republici Hrvatskoj.

#### **Uz članak 15.**

Sadašnjim stavkom 1. članka 50. Zakona nije propisano postupanje suca izvršenja u odnosu na osuđenika koji se kao zatvorenik već nalazi na izdržavanju ranije kazne zatvora, pa se novi stavak 2. ukazuje potrebnim.

Isto tako je potreban novi stavak 3. radi jasnijeg određivanja kome se dostavlja rješenje o upućivanju u slučaju iz članka 49. novog stavka 6. Zakona.

Stavak 5. članka 50. Zakona (sadašnji stavak 3.) mijenja se iz razloga što je potrebno razlučiti slučaj kada se osuđenik upućuje na izdržavanje kazne, a nalazi se u pritvoru ili pak na izdržavanju ranije kazne zatvora od slučaja kada se on upućuje na izdržavanje kazne zatvora sa slobode. Zadnjom rečenicom ovoga stavka određuje se kada se dostavlja rješenje o upućivanju kaznionici, odnosno zatvoru.

Dopuna stavka 6. članka 50. Zakona (sada stavak 4.) je potrebna jer se u praksi ipak pojavljuju slučajevi kada osuđenik želi što prije započeti izdržavati kaznu zatvora.

#### **Uz članak 16.**

Izmjena stavka 1. članka 69. predlaže se radi jasnijeg definiranja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i njegovog sadržaja. Stavak 1. propisuje da je pojedinačni program izvršavanja kazne skup radnji i mjera, međutim radnje i mjere određuju i provode službenici a zatvorenici se uključuju u postupke kojima se planira izvršavanje kazne (uključivanje zatvorenika u različite programe izobrazbe, radno angažiranje, liječenje od ovisnosti i sl.) radi ostvarivanja njene svrhe.

U stavku 2. brisanje riječi predlaže se zbog toga što se u Zatvoru u Zagrebu donosi orijentacijski prijedlog pojedinačnog programa izvršavanja, a za konkretnog zatvorenika nakon upućivanja u kaznionicu ili zatvor, pojedinačni program donosi upravitelj na prijedlog stručnog tima.

Stavak 1. ovoga članka Zakona propisuje općeniti sadržaj pojedinačnog programa izvršavanja, a predloženom izmjenom stavka 3. propisuje se konkretiziranje, odnosno utvrđivanje pojedinačnog programa za svakog zatvorenika.

Izmjena stavka 4. predlaže se iz razloga što se pojedinačni program preispituje i mijenja sukladno zatvorenikovom ponašanju te procjenom uspješnosti sudjelovanja u ispunjavanju obveza utvrđenih pojedinačnim programom.

Izmjena u stavku 7. predlaže se radi jezičnog uređenja i naglašavanja obveze da se zatvorenika upozna s pojedinačnim programom. Da bi zatvorenik aktivno sudjelovao u provođenju pojedinačnog programa mora mu se pojasniti što se od njega očekuje, odnosno koje su njegove obveze.

**Uz članak 17.**

Nacrtom prijedloga Zakona predlaže se izmjena članka 81. Zakona na način da se propiše da se zatvorenicima osuđenim na kaznu zatvora do jedne godine može odobriti nastavak rada kod poslodavca ili nastavak obavljanja vlastite djelatnosti. Naime, u uvjetima prenapučenosti zatvorskog sustava, sve je učestalije upućivanje zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora do jedne godine u zatvore i želja poslodavca da zatvorenik nastavi raditi kod njega ili zatvorenika da nastavi s obavljanjem vlastite djelatnosti. Također, ovakvom odredbom osigurala bi se mogućnost većeg radnog angažmana zatvorenika koji kaznu izdržavaju u zatvorima, a rad zatvorenika je jedno od temeljnih prava koje je zatvor obavezan omogućiti, a ujedno je jedan od najbitnijih elemenata pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i čimbenika u ostvarivanju svrhe izvršavanja kazne.

**Uz članak 18.**

Brisanje stavka 2. u članku 84. predlaže se iz razloga što se doprinosi za mirovinsko i invalidsko osiguranje uplaćuju s temelja radnog odnosa, a rad zatvorenika tijekom izdržavanja kazne to po svojoj prirodi nije već je to jedan od sadržaja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora.

**Uz članak 19.**

U članku 86. Zakona izmjena se predlaže iz razloga što se rad zatvorenicima u pravilu omogućava u punom radnom vremenu, a ako nema dovoljno mjesta rada za zapošljavanje zatvorenika u punom radnom vremenu, zatvorenicima se osigurava rad u kraćem trajanju ili povremeno zapošljavanje kako bi se izbjegla nezaposlenost i ostvarilo pravo na rad. Zbog sadržaja ovoga članka Zakona, dio zatvorenika manipulirao je zakonskom mogućnošću ostvarivanja naknade zbog toga što Zakon u članku 80. propisuje da se zatvoreniku omogućuje rad u skladu s njegovim zdravstvenim sposobnostima i stečenim znanjima. Naime, u nekim kaznionicama i zatvorima u nedostatku mjesta rada sukladnih zdravstvenim sposobnostima i stečenim znanjima zatvorenici su odbijali ponuđeni rad iako nije bio u suprotnosti s njihovim zdravstvenim stanjem, a sve radi ostvarivanja naknade. Česta je situacija i da zatvorenik bira poslove koje bi želio raditi a na kojim su mjestima radno angažirani drugi zatvorenici ili ga se zbog zdravstvenog stanja ili razloga sigurnosti na te poslove ne može rasporediti, odnosno da iskazuje želju za radom a zapravo rad izbjegava. Stoga se novčana pomoć treba osigurati samo zatvorenicima koji zbog dobi ili nesposobnosti nisu u mogućnosti raditi.

**Uz članak 20.**

Članak 89. Zakona propisuje naknadu za vrijeme izobrazbe zatvoreniku koji uredno izvršava obveze izobrazbe. U praksi se u kaznionicama zatvorenicima omogućava izobrazba koja se u pravilu organizira uz rad te su zatvorenici ostvarivali naknadu po dvije osnove: s temelja rada i s temelja izobrazbe. Stoga je osiguravanje naknade za vrijeme izobrazbe opravdano jedino ako se zatvoreniku izobrazba ne može organizirati uz rad, u kojem smislu se predlaže izmjena članka 89. Zakona.

**Uz članak 21.**

Izmjena stavka 1. članka 103. predlaže se radi izjednačavanja razine zdravstvene zaštite zatvorenika sa zdravstvenom zaštitom ostalih građana Republike Hrvatske.

Novi stavak 2. predlaže se iz razloga što je izdržavanje kazne za zatvorenika besplatno, pa mu se zbog toga, ukoliko nije zdravstveno osiguran, liječenje osigurava na trošak zatvorskog sustava, dok će se zdravstveno osigurani zatvorenik liječiti na teret svojega zdravstvenog osiguranja.



U stavku 3. izmjena je predložena zato što u svim kaznionicama i zatvorima nema stalno zaposlenog liječnika ali su zaposleni medicinski tehničari, odnosno medicinske sestre.

Stavak 4. predlaže se izmijeniti iz razloga što se i na ambulante u zatvorskom sustavu jednako kao na sve ambulante u Republici Hrvatskoj primjenjuju propisi iz javnog zdravstva, a nedostajala je odredba o izjednačavanju liječenja zatvorenika lijekovima koji su propisani i za druge građane.

#### **Uz članak 22.**

Izmjena stavka 1. članka 112. predlaže se zbog usklađivanja s postupkom upućivanja u psihijatrijsku ustanovu sukladno Zakonu o zaštiti osoba s duševnim smetnjama. Stoga sudac izvršenja treba pokrenuti postupak a ne može izravno uputiti zatvorenika u psihijatrijsku ustanovu.

Brisanje stavka 2. predlaže se iz razloga što je Zakonom o zaštiti osoba s duševnim smetnjama propisano tko snosi troškove liječenja ovih osoba, pa ovoj odredbi u Zakonu o izvršavanju kazne zatvora niti nije mjesto.

Brisanje stavka 3. predlaže se iz razloga što, kada se osoba nalazi na liječenju, trajanje liječenja ovisit će o njezinom zdravstvenom stanju a ne o duljini kazne.

Izmjena u stavku 4. članka 112. Zakona predlaže se iz razloga što će o nastavku izdržavanja kazne odlučiti medicinska struka, a sudac izvršenja će nakon toga poduzeti potrebne radnje radi upućivanja na izdržavanje kazne.

#### **Uz članak 23.**

Izmjena članka 115. Zakona predlaže se zbog toga što se zdravstveno osiguranim zatvorenicima troškovi liječenja naplaćuju iz zdravstvenog osiguranja koje su stekli prije dolaska na izdržavanje kazne i tijekom izdržavanja kazne ga zadržali, a zatvorenicima koji nisu zdravstveno osigurani troškove liječenja snosi zatvorski sustav, odnosno Državni proračun.

#### **Uz članak 24.**

Izmjena naziva članka 116. predlaže se radi usklađivanja sa sadržajem članka.

Izmjena članka predlaže se zbog toga što je člankom 23. i 24. Zakona o zaštiti prava pacijenata propisano pravo svakog pacijenta uvida u vlastitu zdravstvenu dokumentaciju uključujući i zdravstveni karton, te na presliku dokumentacije na vlastiti trošak. Zatvoreniku je potrebno i zbog kvalitetne mogućnosti nastavka liječenja na slobodi osigurati zdravstvenu dokumentaciju. Važeća odredba koja propisuje da se zatvoreniku može dati samo potvrda bila je izložena prigovoru Odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe.

Stavak 2. predlaže se dodati da bi obitelj zatvorenika nakon njegove smrti mogla imati uvid o tijeku liječenja za vrijeme izdržavanja kazne.

#### **Uz članak 25.**

Izmjena u stavku 2. članka 121. Zakona predlaže se iz razloga što izvide i prikupljanje podataka potrebnih za vođenje kaznenog postupka mogu obavljati samo ovlaštene službene osobe.

Izmjene stavka 3. i 4. predlažu se zbog utvrđivanja nadležnosti za odobravanje posjeta:

- Središnji ured može odobriti posjet predstavnicima institucija i udruga koje se bave zaštitom ljudskih prava i predstavnicima sredstava javnog priopćavanja i određuje način snimanja ili fotografiranja, a istupanje zatvorenika u sredstvima javnog priopćavanja se ne dopušta zbog zaštite žrtve ili obitelji žrtve, zaštite samoga zatvorenika ili ostalih zatvorenike i službenika, te iz razloga održavanja sigurnosti zatvorskog sustava.
- Upravitelj odobrava posjet tijelima jedinica samouprave, institucija i udruga koje provode određene programe te se bave proučavanjem, suzbijanjem i prevencijom kriminala, budući da vezu sa socijalnom sredinom treba poticati, a upravitelj može adekvatnije procijeniti opravdanost takvog posjeta osobito s aspekta sigurnosti.

Budući da su podaci o zatvoreniku službena tajna, njihovo objavljivanje ne može odobravati niti Središnji ured, pa se stoga predlaže izmjena stavka 8.

Izmjene u stavcima 9. i 10. predlažu se radi usklađivanja s prethodno predloženim izmjenama.

#### **Uz članak 26.**

Stavak 1. članka 125. Zakona propisuje da se zatvoreniku omogućuje telefoniranje u skladu s kućnim redom, ali nedostaje odredba da se telefonski brojevi koje zatvorenik može zvati ulažu u osobnik radi evidencije u slučaju zlouporabe koja može dovesti do ugrožavanja sigurnosti. Stoga se predlaže dopuna stavka.

Izmjena u stavku 2. predlaže se iz razloga potrebe podizanja razine sigurnosti. U zatvorenim uvjetima izvršavanja kazne svaka komunikacija mora biti nadzirana, a u poluotvorenim i otvorenim uvjetima izvršavanja telefonski razgovori se mogu nadzirati što ovisi o procjeni upravitelja. U praksi se pojavljuju slučajevi kad je potrebno razgovor prekinuti, što sadašnjim Zakonom nije propisano te se predlaže dopuna stavka novom rečenicom kojom će se i to propisati.

Novim stavkom 3. jamči se zatvorenicima pravo tajnosti telefonskog razgovora s opunomoćenikom i predstavnicima institucija i udruga koje se bave zaštitom ljudskih prava, s kojima ima pravo dopisivanja uz zajamčenu tajnost pisama kako je što propisano člankom 124. Zakona.

Izmjena u stavku 5. Zakona predlaže se radi terminološkog definiranja.

#### **Uz članak 27.**

U članku 127. stavku 1. izmjena se predlaže zbog toga što se slanje i primanje novca treba ograničiti u pravilu na članove obitelji kako bi se spriječile nezakonite radnje i odnosi među zatvorenicima a koje su u praksi često rezultirale slanjem novca na račun zatvorenika. Iz istih razloga predlaže se ograničiti iznos novca koji zatvorenik može primiti i slati. Kako neki zatvorenici nemaju članova obitelji, potrebno je propisati mogućnost da upravitelj odobri mogućnost primanja i slanja novca od drugih osoba s kojima zatvorenik kontaktira.

Brisanje stavka 2. predlaže se iz razloga što se u praksi ukazala potreba zabrane držanja novca kod zatvorenika zbog nezakonitih radnji i razloga sigurnosti (sprječavanje međusobne trgovine, krađa, potkupljivanja i sl).

Izmjena u stavcima 3. i 5. članka Zakona predlaže se iz razloga što nije propisano da zatvorenik snosi troškove polaganja i podizanja novca u banku ili štedionicu, što je potrebno propisati jer se zatvorenika u banku ili štedionicu treba osobno sprovesti te je on sam dužan snositi troškove sprovođenja.

Izmjena stavka 4. članka 127. Zakona predlaže se zbog toga što je potrebno ograničiti trošenje novca iz obvezne ušteđevine jer je njezina namjena osiguravanje sredstava za život nakon izlaska na slobodu. Potreba za korištenje novca može se ukazati i kod zatvorenika koji ne koristi pogodnost izlaska te je zbog toga predloženo brisanje riječi «prigodom korištenja pogodnosti izlaska».

#### **Uz članak 28.**

Brisanje Glave XVIII. i naziva predlaže se iz razloga što članak 128. Zakona propisuje izvanredne izlaske koji po svom pojmu i sadržaju ne predstavljaju pogodnosti, već se odobravaju u točno propisanim situacijama i ne ovise o uspješnosti provođenja pojedinačnog programa izvršavanja temeljem kojeg se odobravaju pogodnosti.

Izmjena članka 128. stavka 1. točke 5. predlaže se zbog toga što je potrebno ograničiti mogućnost izvanrednog izlaska samo na slučajeve kad se radi o poslovima koje osim zatvorenika nitko drugi ne može obaviti. Također se predlaže dopuna stavka točkom 6. iz razloga što se u praksi pojavljuje potreba kod ispunjavanja obveza utvrđenih programom izvršavanja da se zatvorenika uputi u institucije i udruge izvan kaznionice, odnosno zatvora (uključivanje ovisnika u centre, alkoholičara u klubove i sl.).

Izmjena u stavku 2. predlaže se iz razloga što je moguće da se pojavi potreba korištenja izvanrednog izlaska više puta tijekom kalendarske godine, a zbog udaljenosti kaznionica, odnosno zatvora od mjesta prebivališta zatvorenika predlaže se i povećanje broja dana izvanrednog izlaska.

Stavke 4. i 5. predlaže se brisati iz razloga što je predložena dopuna članka 144. Zakona kako bi jednim člankom bilo propisano koja ponašanja se smatraju bijegom i postupanje u slučaju bijega.

#### **Uz članak 29.**

Predlaže se iznad članka 129. dodati Glavu XVIII. i naziv «Pogodnosti», budući da se u ovom dijelu Zakona propisuju vrste pogodnosti i uvjeti za njihovo odobravanje.

U stavku 1. članka 129. izmjenom se postiže jasnije definiranje pojma pogodnosti. U Zakonu je pod pojmom pogodnosti propisano pružanje povjerenja, ublažavanje zatvorske stege, održavanje i promicanje odnosa s obitelji, drugim ljudima i javnim službama. Povjerenje se treba pružiti svakom zatvoreniku a ne samo onom koji je uspješno izvršavanja pojedinačnog programa stekao pogodnosti. Ublažavanje zatvorske stege ovisi o sigurnosnoj prosudbi te se niti zatvorenici koji postižu najvišu razinu uspješnosti u pojedinim situacijama ne može omogućiti. Također se promicanje odnosa s obitelji, drugim ljudima i javnim službama ne može smatrati pogodnošću nego uobičajenom ljudskom potrebom. Brisanje točke 2. stavka 2. predlaže se jer točka 1. u sebi sadrži i smanjivanje ograničenja kretanja unutar kaznionice, odnosno zatvora, što je propisano člankom 130. Zakona.

Brisanje stavka 3. nužno je iz razloga što izvanredni izlasci nisu pogodnosti, kako je već pojašnjeno u obrazloženju uz članak 28.

#### **Uz članak 30.**

U članku 130. u stavku 1. propisane su pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar kaznionica, odnosno zatvora, što je ujedno i smanjivanje ograničenja kretanja koje je propisano stavkom 2. te je ova dva stavka potrebno objediniti u jedan stavak na način kako je to predloženo.

Izmjene točke 4. i 8. u stavku 3. predlažu se jer je zbog načela postupnosti u korištenju pogodnosti nužno razlikovati korištenje godišnjeg odmora u odjelima kaznionice, odnosno zatvora u odnosu na korištenje dijela ili cijelog godišnjeg odmora izvan kaznionice, odnosno zatvora.

Izmjena stavka 4. predložena je iz razloga što se odlučivanje o pogodnostima ne provodi u upravnom postupku pa se o pogodnostima niti ne donosi rješenje već odluka, koja se ulaže u osobnik i priopćava zatvoreniku.

#### **Uz članak 31.**

Izmjena stavka 2. članka 131. Zakona predlaže se radi jasnog propisivanja duljine kazne tijekom koje se zatvoreniku mogu odobriti pogodnosti izlaska, i to nakon izdržane jedne polovice pravomoćno izrečene kazne.

Predlaže se iza stavka 2. dodati novi stavka 3. kojim će se propisati uvjeti za odobravanje pogodnosti izlaska zatvorenicima koji izdržavaju kaznu dugotrajnog zatvora, na način da se pogodnosti izlaska mogu odobriti nakon izdržane dvije trećine pravomoćno izrečene kazne.

Izmjena stavka 3. ovoga članka Zakona predlaže se radi mogućnosti kvalitetnijeg odlučivanja propisivanjem većeg broja tijela i institucija čija mišljenja mogu biti od utjecaja za odlučivanje. U praksi se pokazalo da državno odvjetništvo koje je sudjelovalo u kaznenom postupku ne raspolaže podacima o eventualnom vođenju novoga postupka kod drugog državnog odvjetništva, niti podacima koji bi bili od utjecaja za odlučivanje. Prema predloženoj izmjeni nije isključena mogućnost traženja mišljenja i od državnog odvjetništva.

#### **Uz članak 32.**

Izmjena stavka 1. članka 135. Zakona predlaže se zbog toga što su u sadašnjem stavku pobrojana neka ponašanja koja nužno ne moraju ugrožavati red i sigurnost, a predloženom izmjenom postiže se da se posebne mjere održavanja reda i sigurnosti mogu primijeniti samo prema zatvoreniku koji ugrožava red i sigurnost.

Izmjena točke 6. stavka 2. predlaže se zbog potrebe propisivanja vezanja i remenjem koje je u određenim situacijama nužno osobito za zatvorenike koji se zbog svog psihičkog stanja liscama mogu ozlijediti.

Brisanje točke 8. stavka 2. predlaže se zbog toga što je testiranje na zarazne bolesti i opojna ili psihoaktivna sredstva nije posebna mjera sigurnosti već redoviti postupak koji se primjenjuje prema svima zatvorenicima.

#### **Uz članak 33.**

Izmjena naziva članka 136. predlaže se radi usklađivanja sa sadržajem članka.

Izmjena stavka 1. predlaže se radi usklađivanja naziva posebnih mjera održavanja reda i sigurnosti, te se predlaže propisati da posebne mjere održavanja reda i sigurnosti može narediti upravitelj ili osoba koju ovlasti i to iz razloga što trenutna nedostupnost upravitelja ne smije dovesti do ugroze sigurnosti.

Brisanje stavka 2. predlaže se iz razloga što se u stavku 1. propisuje da posebnu mjeru održavanja reda i sigurnosti može narediti samo upravitelj ili osoba koju on za to ovlasti, što znači da je mjera naređena od ovlaštene osobe i ne treba posebna potvrda mjere.

Izmjena stavka 5. predlaže se iz razloga što se pojačanim nadzorom ne može jamčiti da se zatvorenikova aktivnost neće remetiti. Svrha izricanja ove mjere jest sprječavanje ugroze sigurnosti pa remećenje aktivnosti treba pretpostaviti toj svrsi.

Izmjena stavka 7. predlaže se radi razlikovanja ove posebne mjere održavanja reda i sigurnosti od stegovne mjere upućivanja u samicu, kako po mjestu izvršavanja tako i duljini trajanja.

Brisanje treće rečenice u stavku 8. predlaže se jer su uvjeti smještaja zatvorenika propisani člankom 74. Zakona.

**Uz članak 34.**

Izmjena stavka 3. članka 139. predlaže se radi nomotehničkog uređenja stavka te propisivanja prava podnošenja žalbe na odluku suca izvršenja i upravitelju kaznionice ili zatvora. Upravitelj je odgovoran za stanje u kaznionici, odnosno zatvoru te je stoga potrebno omogućiti žalbu protiv odluke suca izvršenja kojom je odbijen prijedlog upravitelja i na taj način je moguća ugroza sigurnosti.

U stavku 6. izmjena se predlaže iz razloga što se kontakt s vanjskim svijetom zatvoreniku osigurava dopisivanjem i čitanjem dnevnog tiska. Kako je ovo najteža posebna mjera održavanja reda i sigurnosti i izriče se najrizičnijim zatvorenicima, korištenje radija može predstavljati sigurnosni problem.

Izmjena stavka 8. predlaže se jer mjeru treba svakako započeti, a iz zdravstvenih razloga mora se predvidjeti mogućnost obustave izvršavanja mjere.

**Uz članak 35.**

Izmjena članka 140. predlaže se iz razloga zaštite zdravlja zatvorenika i sprječavanja zlorabe opojnih sredstava i alkohola zatvorenike se mora redovito testirati a način testiranja odnosno uzorak koji će se testirati ovisi o vrsti testova koji se koriste a mogu biti i drugi a ne samo krv i mokraća, što ovisi o tehnološkim dostignućima.

Prilikom testiranja zatvorenika se ne smije vezivati jer bi to bilo dodatno kažnjavanje.

**Uz članak 36.**

U članku 142. stavku 1. predlaže se brisanje riječi «gumena» zbog toga što palica može biti od različitih materijala kojima se smanjuje mogućnost ozlijede zatvorenika.

Stavak 3. predlaže se izmijeniti radi preciziranja da se radi o namjeri primjene sredstva prisile.

Izmjena u stavku 7. predlaže se radi nomotehničkog uređenja.

**Uz članak 37.**

Izmjena u stavku 1. članka 144. predlaže se stoga što je neposredno odbjegli zatvorenik u bijegu a ovaj članak propisuje obvezu ovlaštene službene osobe da spriječi zatvorenika u bijegu, dakle u namjeri.

Izmjena stavka 4. predlaže se zbog toga što je u jednom članku potrebno propisati što se sve smatra bijegom iz kaznionice, odnosno zatvora.

**Uz članak 38.**

Izmjena stavka 1. članka 145. predlaže se zbog toga što sva pravila ponašanja moraju biti propisana, sve u svrhu onemogućavanja zlorabe i zaštite zatvorenika.

Predlaže se brisanje točke 1. u stavku 2. jer samoozljeđivanje ili na drugi način ugrožavanje stanja vlastitog zdravlja najčešće odražava probleme i uvjete psihološke ili psihijatrijske naravi te ovom problemu treba prići na terapijski način a ne kažnjavanjem, što u svojim nalazima preporuča i Odbor za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe (CPT).

Izmjena točaka 5. i 9. u stavku 2. predlaže se radi jasnoće odredbe.

Izmjena u točki 8. potrebna je iz razloga što prijetnja nije bila propisana kao stegovni prijestup.

Izmjena točke 11. predlaže se iz razloga što ponašanja koja su kažnjive radnje predstavljaju teži stegovni prijestup pa su takva i propisana u stavku 3. Za razliku od tjelesnog napada koji predstavlja teži stegovni prijestup, zatvorenicima dolaze u međusobne tjelesne sukobe slabijeg intenziteta bez posljedica po fizičko zdravlje te je takve situacije trebalo propisati kao lakše stegovne prijestupe.

Točke 12. i 13. i to odbijanje izvršavanja zakonite naredbe ovlaštene službene osobe i neopravdano kašnjenje s pogodnosti izlaska po svojoj prirodi predstavljaju teže stegovne prijestupe pa ih je iz stavka 2. potrebno brisati.

U stavku 3. točku 12. treba dopuniti jer odbijanje testiranja na alkohol nije bilo propisano.

U točki 14. predlaže se dodati riječ «namjerno» zbog toga što se sredstva za rad mogu oštetiti i bez namjere.

Izmjena i dopuna u točki 15. predlaže se radi preciziranja ponašanja koje predstavlja teži stegovni prijestup.

Izmjena u točki 19. predlaže se zbog toga što zatvorenik ima pravo odbiti pregled ali mora poduzimati mjere sprječavanja od zaraze.

U točki 21. izmjena se predlaže zbog toga što se radi održavanja stege sankcionirati treba odbijanje izvršavanja zakonite naredbe pa i kad štetne posljedice nisu nastupile.

Izmjena u točki 22. predlaže se jer je zanemarivanje održavanja čistoće prostora propisano u točki 15., a neopravdano kašnjenje s pogodnosti izlaska nije propisano kao teži stegovni prijestup a potrebno ga je propisati.

Izmjena točke 23. predlaže se iz razloga što se obveza zatvorenika odnosi na poštivanje obveza zaštite na radu, što do sada nije jasno propisano.

Također se predlaže stavak 3. dopuniti s dvije nove točke kojima se kao teži stegovni prijestupi propisuju i počinjena tri lakša stegovna prijestupa u roku od mjesec dana i neprimjereno ponašanje prigodom korištenja pogodnosti izlaska. Pojedini zatvorenici učestalo čine lakše stegovne prijestupe za koje se mogu izreći blaže stegovne mjere a njihova ponašanja bitno narušavaju red i stegu. Kako za vrijeme trajanja pogodnosti izlaska kazna teče, mora se imati mogućnost sankcioniranja neprimjerenih ponašanja tijekom korištenja tih pogodnosti.

#### **Uz članak 39.**

Brisanje točke 2. stavka 2. članka 146. predlaže se zbog toga što je primanje paketa pravo zatvorenika, a stvari koje može primiti spadaju u dopuštene stvari.

U točki 4. predlaže se brisanje oznake članka 129. zbog toga što su pogodnosti propisane u članku 130. a također je potrebno propisati rok nakon kojega se pogodnosti mogu postupno odobravati.

U ovom članku potrebno je dodati novi stavak 3. u kojem će se propisati da se u slučaju kad je zatvoreniku izrečeno dvije ili više stegovnih mjera upućivanja u samicu, svaka od mjera može izvršavati po proteku vremenskog roka od osam dana, ukoliko zatvorenik ne dade pisani pristanak da se mjere izvršavaju bez prekida, a što je u skladu sa preporukom Odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe.

#### **Uz članak 40.**

Izmjenom i dopunom stavaka 2. i 6. članka 148. Zakona predlaže se produljenje roka za vođenje stegovnog postupka i odlučivanje po žalbi od strane suca izvršenja.

Izmjena u stavku 10. predlaže se radi usklađivanja s predloženim izmjenama članka 146. Zakona.

Brisanje stavka 15. predlaže se iz razloga što je suvišan i nepotreban budući da se po isteku kazne i izlasku stegovna mjera ne može izvršavati.

#### **Uz članak 41.**

Radi organizacije izvršavanja kazne i potreba provođenja programa izvršavanja, potrebno je propisati mogućnost premještaja zatvorenika u drugu kaznionicu ili zatvor.

Prijedlog za premještaj zatvorenika predlaže se propisati u nadležnost upravitelja i isključiti mogućnost molbe zatvorenika iz razloga što premještaj zatvorenika ovisi o mogućnosti organizacije izvršavanja kazne, odnosno potreba provođenja programa izvršavanja te ga treba inicirati na temelju procjene objektivnih potreba i okolnosti a ne na inicijativu zatvorenika. Stoga se predlaže izmjena članka 151. Zakona.

#### **Uz članak 42.**

Izmjena stavka 2. u članku 152. Zakona predlaže se radi individualizacije izvršavanja kazne jer novi kazneni postupak ne mora biti takve težine da je zatvorenika nužno premještati u zatvorene uvjete.

Predlaže se propisati mogućnost premještaja zatvorenika ako je pokrenut postupak zbog težeg stegovnog prijestupa jer prema dosadašnjem članku stegovna mjera treba biti izrečena što predstavlja sigurnosni rizik.

Izmjena u stavku 4. predlaže se radi toga što zatvorenik ima pravo žalbe na rješenje o premještaju o kojoj odlučuje sukladno članku 154. Zakona ravnatelj, na koji se način osigurava dvostupnost odlučivanja.

#### **Uz članak 43.**

Predlaže se izmjena članka 154. iz razloga što je propisivanje rokova rješavanja prijedloga za premještaj suvišno. Predlaže se propisati da zatvorenik ima pravo prigovora na rješenje o premještaju, ali prigovor ne zadržava izvršenje rješenja jer se zatvorenika premješta iz organizacijskih razloga koji često ne trpe odgodu.

#### **Uz članak 44.**

Glava XXIII nosi naziv »Prekid izdržavanja kazne«, pa kada se zatvoreniku odobri prekid, za vrijeme trajanja prekida ne teče izdržavanje kazne zatvora a ne kao što je do sada navedeno izvršavanje. Naime, postupak izvršavanja kazne zatvora traje od primitka naloga za izvršenje kazne zatvora i traje sve do isteka kazne po bilo kojem osnovu, dok se kazna zatvora izdržava u kaznionici ili zatvoru i to čini samo dio postupka izvršavanja kazne zatvora.

Kako je u članku 54. stavku 3. točki 1. Zakona kao jedan od razloga za odgodu izvršavanja kazne zatvora predviđena teška akutna bolest ili znatno pogoršanje postojeće kronične bolesti ukazuje se potreba da se identična formulacija radi jasnoće ugradi u točki 1. stavku 2. članka 155.

#### **Uz članak 45.**

Radi potpunijeg sagledavanja i ocjene opstojnosti eventualnih razloga za prekidom izdržavanja kazne zatvora nužno je dopuniti odredbu stavka 3. članka 156. Zakona na način da u postupku odlučivanja sudac izvršenja pribavlja mišljenje nadležne kaznionice, odnosno zatvora, a sve iz razloga što je najčešće upravo kaznionica, odnosno zatvor raspoláže podacima odlučnim za odlučivanje.

#### **Uz članak 46.**

Izmjena naziva članka 158. Zakona predlaže se radi usklađivanja sa sadržajem.

Izmjena članka 158. Zakona predlaže se zbog toga što upravitelj, odnosno državni odvjetnik predlažu uvjetni otpust jer su kvalificirani procijeniti opravdanost razmatranja mogućnosti uvjetnog otpuštanja za razliku od zatvorenika koji treba podnositi molbu.

Također je potrebno propisati uvjete i rokove u kojima se može podnijeti prijedlog odnosno molba, te rok nakon kojeg se može podnijeti novi prijedlog odnosno molba ako je prethodni odbijen. Predlaže se propisati produljeni rok za ponovno podnošenje prijedloga odnosno molbe i to od godine dana jer se prijedlozi razmatraju po unaprijed utvrđenom rasporedu u određenim vremenskim razmacima na koji se način smanjuje broj neobjektivno podnesenih prijedloga ili molbi.

Da bi se kazna mogla u potpunosti individualizirati, predlaže se propisati mogućnost za podnošenje prijedloga neovisno o roku od godinu dana ako se pojave nove okolnosti koje su takve naravi da bi zatvorenika bilo potrebno uvjetno otpustiti.

Također se predlaže propisati razloge uvjetnog otpuštanja zatvorenika nakon izdržane jedne trećine kazne zatvora, odnosno izdržane jedne polovine dugotrajnog zatvora ako zatvorenik oboli od teške bolesti za čije liječenje u zatvorskom sustavu nema uvjeta. Ovakvo propisivanje mogućnosti uvjetnog otpusta predstavlja usklađivanje sa predloženim izmjenama i dopunama Kaznenog zakona.

#### **Uz članak 47.**

Predlaže se izmjena članka 159. Zakona na način da se propišu članovi Povjerenstva i to uz predstavnika Središnjeg ureda, koji je predsjednik Povjerenstva, kao stalni članovi dva suca koja će predlagati predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, jedan predstavnik državnog odvjetništva kojeg će predlagati glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i jedan promjenjivi član i to sudac izvršenja prema mjestu izvršavanja kazne zatvora, na koji način se osigurava ujednačenost kriterija prilikom odlučivanja o uvjetnom otpuštanju zatvorenika.

Prijedlog i molba podnosi se putem kaznionice, odnosno zatvora koji daju mišljenje i podatke o tijeku izvršavanja kazne koji su od utjecaja za odlučivanje o uvjetnom otpustu.

Stavkom 3. predlaže se propisati radnje koje će Povjerenstvo obaviti prije odlučivanja. Mišljenje suda koji je donio presudu u prvom stupnju je nepotrebno jer sud prvog stupnja ne prati tijek izvršavanja kazne.

Stavkom 4. propisuju se elementi koji će se procjenjivati prigodom odlučivanja o uvjetnom otpustu.

Predlaže se propisati u nadležnost upravitelja odlučivanje o uvjetnom otpustu u trajanju do dva mjeseca, pod uvjetima propisanim Kaznenim zakonom.

#### **Uz članak 48.**

Izmjena naziva članka 160. predlaže se radi usklađivanja sa sadržajem.

Izmjena u stavku 1. članka 160. potrebna je radi terminološkog usklađivanja.

Točku 1. stavka 1. potrebno je izmijeniti jer se na predloženi način proširuje dijapazon mjera na koje se zatvorenika može obvezati tijekom trajanja uvjetnog otpusta.

Izmjene u stavku 2. predlažu se radi pojednostavljenja dostave rješenja putem policijske uprave, a državnom odvjetniku prema sjedištu kaznionice rješenje nije potrebno dostavljati jer nije sudjelovao u kaznenom postupku već je rješenje potrebno dostaviti državnom odvjetniku koji je podnio prijedlog za uvjetno otpuštanje. Predlaže se propisati dostavu rješenja i sucu izvršenja prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora zbog potpunog praćenja tijeka izvršavanja kazne.

Dosadašnjim člankom Zakona nije propisano kome se dostavlja rješenje o uvjetnom otpustu zatvorenika stranog državljanina koji nema prebivalište ili boravište u Republici Hrvatskoj pa je isto potrebno propisati i to na način da se rješenje dostavlja i diplomatskom, odnosno konzularnom predstavništvu države čiji je državljanin a koji su zatvorenika imali pravo posjećivati tijekom izvršavanja kazne.



**Uz članak 49.**

Izmjene u stavku 1. članka 162. predlažu se radi terminološke usklađenosti sa Zakonom o prekršajima te radi toga što nepridržavanje obveza utvrđenih rješenjem o uvjetnom otpustu ne može biti opravdano jer sudac izvršenja može izmijeniti neku od obveza za koju se utvrdi opravdanost.

U stavku 4. predlaže se izmjena jer sudac izvršenja osuđenika kojem je opozvao rješenje o uvjetnom otpustu upućuje u zatvor prema mjestu njegovog prebivališta ili boravišta i ne može ga uputiti u kaznionicu jer se zatvorenici u kaznionicu upućuju isključivo rješenjem Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav.

U dosadašnjem članku Zakona nije propisana mogućnost opoziva rješenja o uvjetnom otpustu u slučajevima kada zatvorenik prije otpuštanja počini teži stegovni prijestup što se u praksi događa pa je potrebno popuniti ovu pravnu prazninu.

**Uz članak 50.**

Izmjena naziva Glave XXVII. predlaže se radi terminološkog usklađivanja sa Zakonom o prekršajima.

**Uz članak 51.**

Izmjena članka 168. Zakona predlaže se iz razloga što u dosadašnjem zakonu nije bilo propisano izvršavanje kazne zatvora kojom je novčana kazna izrečena u prekršajnom postupku zamijenjena zatvorom te radi terminološkog usklađivanja sa Zakonom o prekršajima.

**Uz članak 52.**

Izmjena stavka 1. članka 169. predlaže se radi terminološkog usklađivanja sa Zakonom o prekršajima i stoga što dosadašnji stavak ne propisuje postupak upućivanja na izvršavanje kazne zatvora izrečene u prekršajnom postupku, u kojem je smislu stavak trebalo dopuniti. Stavak 2. predlaže se izmijeniti radi utvrđivanja nadležnosti za upućivanje na izdržavanje kazne izrečene u prekršajnom postupku.

**Uz članak 53.**

Duljina boravka u zatvoru osoba kojim je u prekršajnom postupku novčana kazna zamijenjena zatvorom, određuje se razmjerno visini novčane kazne. Za vrijeme izdržavanja kazne kažnjenik može platiti novčanu kaznu nakon čega se odmah otpušta iz zatvora, pa se stoga predlaže izmjena u članku 172. Zakona.

**Uz članak 54.**

Predlaže se terminološko usklađivanje sa Zakonom o prekršajima u cijeloj Glavi XXVII.

### **III. Razlike između rješenja u Konačnom prijedlogu Zakona u odnosu na rješenja u Prijedlogu Zakona**

Razlika između Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju kazne zatvora i Prijedloga Zakona jest u članku 7. Naime, u Prijedlogu Zakona bilo je predloženo brisanje stavka 1. članka 26. Zakona. Ovim Konačnim prijedlogom Zakona predlaže se izmjena i dopuna stavka 1. članka 26. Zakona na način da se propiše da ministar nadležan za poslove pravosuđa utvrđuje prijedlog plana prijama u državnu službu u kaznionice, zatvore i Centar za izobrazbu na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav, a što predstavlja usklađivanje stavka 1. Zakona sa Zakonom o državnim službenicima.

Predložena je i izmjena u članku 34. stavku 1. Zakona na način da se umjesto izvršena vojna obveza propiše regulirana obveza služenja vojnog roka budući da službenici pravosudne policije dolaze u situaciju uporabe vatrenog oružja.

Razlika između Konačnog prijedloga Zakona i Prijedloga Zakona je i u predloženoj izmjeni članka 145. stavka 2. brisanjem točke 1. kojim je propisano da samoozljeđivanje ili ugrožavanje svojega zdravlja predstavlja lakši stegovni prijestup i članka 146. Zakona, na način da je predloženo da se doda novi stavak kojim će se propisati da se izrečene mjere samice ne mogu uzastopno izvršavati osim uz pisani pristanak zatvorenika, a što je u skladu sa preporukom Odbora za sprječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja Vijeća Europe.

#### **IV. Primjedbe s rasprave u Hrvatskome saboru na Zakon koje predlagatelj nije prihvatio**

U odnosu na primjedbu da Zakon treba nomotehnički urediti smatramo da je Zakon nomotehnički dovoljno uređen.

Zastupnik g. Nikola Vuljanić predložio je da se i nadalje Zakonom predvidi mogućnost da zatvorenik koji radi uplaćuje doprinose mirovinskog i invalidskog osiguranja. Ovaj prijedlog nije moguće prihvatiti iz razloga što zatvorenik nije u kaznionici ili zatvoru u radnom odnosu pa da za njega poslodavac, dakle kaznionica ili zatvor iz sredstava Državnog proračuna uplaćuje navedene doprinose. Naime, doprinosi mirovinskog i invalidskog osiguranja isključivo su obveza poslodavca s temelja radnog odnosa pa se za zatvorenika koji je tijekom izdržavanja kazne radno angažiran sukladno pojedinačnom programu izvršavanja kazne zatvora, takvi doprinosi ne mogu uplaćivati. Radni angažman zatvorenika predstavlja jedan od najbitnijih elemenata pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora, a zatvorenik za rad ostvaruje naknadu propisanu Zakonom.

U odnosu na predloženu mogućnost nastavka rada kod poslodavca ili nastavka obavljanja vlastite djelatnosti, prijedlog nije moguće prihvatiti. Naime, u uvjetima prenapučenosti zatvorskog sustava, sve je učestalije upućivanje zatvorenika na izdržavanje kazne zatvora do jedne godine u zatvore, pa je stoga sve češća želja poslodavca da zatvorenik nastavi s radom, odnosno sve su učestalije molbe zatvorenika da nastave s obavljanjem vlastite djelatnosti. Predloženom odredbom postiže se dvostruki učinak: s jedne se strane osigurava se mogućnost većeg radnog angažmana zatvorenika koji kaznu izdržavaju u zatvorima, a s druge strane se zatvorenik već dolaskom na izdržavanje kazne priprema za otpust osiguranjem zaposlenja nakon otpusta. Naravno, ovo sve uz pretpostavku da se zatvoreniku nastavak rada odobri, što ovisi, osim o volji poslodavca i zatvorenika, i o osobinama ličnosti zatvorenika, kaznenom djelu, potrebama izobrazbe, liječenja, uključivanja u posebne tretmanske postupke, rizičnosti zatvorenika i drugim elementima na temelju kojih se sastavlja pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora.

Prijedlog zastupnice gđe. Ljubice Lalić u odnosu na predloženu izmjenu članka 20. Zakona nije moguće prihvatiti. Naime, ovisnost zatvorenika i njegova eventualna uključenost u socio-terapijsku zajednicu prije dolaska na izdržavanje kazne zatvora tek je jedan od elemenata prilikom odlučivanja o kaznionici ili zatvoru u kojem će zatvorenik izdržavati kaznu. Današnjom se odredbom preudicira upućivanje zatvorenika u posebnu kaznionicu samo po kriteriju uključenosti u socio-terapijski postupak, što može biti stručno i sigurnosno neopravdano jer upućivanje u određenu kaznionicu ovisi i o vrsti kaznenog djela, visini kazne, osobinama ličnosti, procjeni rizičnosti, kriminogenim osobinama, potrebi izobrazbe, rada, liječenja i o ostalim elementima prijedloga pojedinačnog programa izvršavanja kazne. Stoga se i danas u praksi navedeni elementi uzimaju u obzir kod odlučivanja o kaznionici ili zatvoru u kojem će zatvorenik nastaviti izdržavati kaznu. Nadalje, ovim se Zakonom propisuje izvršavanje kazne zatvora izrečene pravomoćnom sudskom presudom, zbog čega nije moguće u ovom Zakonu predvidjeti umjesto izvršavanja zatvorske kazne, upućivanje i smještaj osobe u posebnu terapijsku zajednicu. Pretpostavka za ovakav način izvršavanja jest izmjena Kaznenog zakona.

Također nije moguće prihvatiti prijedlog koji se odnosi na mogućnost nastavka rada zatvorenika kod vlastitog poslodavca ili nastavka obavljanja vlastite djelatnosti zatvorenika osuđenog na kaznu zatvora do jedne godine, iz razloga već navedenih uz prijedlog zastupnika g. Nikole Vuljanića. Dodatno je za navesti da omogućavanje nastavka rada zatvorenika kod poslodavca ne treba dovoditi u vezu s općim propisom o radu. Naime, da bi se zatvoreniku odobrio nastavak rada zatvorenika kod poslodavca treba biti ispunjeno više uvjeta, a pored ostalih mora postojati i volja poslodavca da zatvorenik nastavi s radom.

## ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

### *Osnovne odredbe*

#### Članak 1.

- (1) Ovim se Zakonom uređuje izvršavanje kazne zatvora.
- (2) Poslovi izvršavanja kazne zatvora od posebnog su interesa za Republiku Hrvatsku.
- (3) Kazna zatvora izvršava se u kaznionicama i zatvorima.
- (4) Kaznu zatvora prema odredbama ovoga Zakona izdržavaju punoljetne osobe osuđene u kaznenom postupku ili u postupku zbog prijestupa na kaznu zatvora i punoljetne osobe kojima je novčana kazna izrečena u kaznenom postupku ili u postupku zbog prijestupa zamijenjena kaznom zatvora.

### *Sudska zaštita protiv postupaka i odluke uprave kaznonice, odnosno zatvora*

#### Članak 17.

- (1) Protiv postupaka i odluke kojom se zatvorenik nezakonito prikrađuje ili ograničava u nekom pravu iz ovoga Zakona zatvorenik može podnijeti zahtjev za sudsku zaštitu.
- (2) O zahtjevu za sudsku zaštitu odlučuje sudac izvršenja.

### *Kaznonice*

#### Članak 20.

- (1) Kaznonice se ustrojavaju za izvršavanje kazne zatvora izrečene:
  - 1) osuđenim punoljetnim muškarcima,
  - 2) osuđenim punoljetnim ženama,
  - 3) osuđenim mlađim punoljetnim muškarcima,
  - 4) osuđenim mlađim punoljetnim ženama.
- (2) Za izvršavanje kazne zatvora povratnika osnovat će se posebne kaznonice ili će se kazna izvršavati u posebnom odjelu kaznonice iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Kad je uz kaznu zatvora izrečena i sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti, ona se izvršava u kaznionicama.
- (4) Prema zatvorenicima ovisnicima kojima je uz kaznu zatvora izrečena mjera obveznog liječenja od ovisnosti, a koji su prije dolaska na izdržavanje kazne uključeni u socijalno-terapijski postupak, kazna se izvršava u posebnoj kaznionici ili u posebnom odjelu kaznonice.
- (5) Oboljeli zatvorenici liječe se u pravilu u zatvorskoj bolnici, u kojoj se izvršava sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja kad je izrečena uz kaznu zatvora.
- (6) Kaznonice osniva i ukida Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav.
- (7) Kaznionica može imati odjele u svojem sjedištu ili izvan sjedišta kaznonice, koji nemaju status ustrojbenih jedinica, a u njima se izvršava kazna zatvora. Odjele osniva i ukida ravnatelj Uprave za zatvorski sustav.

### *Zatvor*

#### Članak 21.

- (1) Zatvor se osniva radi izvršavanja kazne zatvora izrečene u postupku za prijestupe i kazne zatvora izrečene u kaznenom postupku, u skladu s odredbama članka 49. stavka 1. i članka 152. stavka 4. ovoga Zakona.

- (2) Zatvor osniva i ukida Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav. Zatvor se u pravilu osniva u sjedištu županijskog suda.
- (3) Zatvor može imati odjele u sjedištu ili izvan sjedišta zatvora, koji nemaju status ustrojbenih jedinica. U odjelu zatvora može se izvršavati kazna zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci. Odjele osniva i ukida ravnatelj Uprave za zatvorski sustav.
- (4) Zatvor u Zagrebu, osim poslova iz stavka 1. ovoga članka u Odjelu za psihosocijalnu dijagnostiku obavljaju se poslovi medicinske, socijalne, psihološke, pedagoške i kriminološke obrade zatvorenika. Za potrebe kriminološke obrade zatražit će se podaci i od centra za socijalnu skrb i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove.

*Unutarnji ustroj kaznionica i zatvora*

Članak 23.

- (1) U kaznionicama i zatvorima, ovisno o veličini i o sadržaju poslova kaznionice, odnosno zatvora mogu se ustrojiti odjeli. Odjeli mogu biti: osiguranja, tretmanski i upravni. Vlada Republike Hrvatske uredbom utvrđuje unutarnji ustroj, položaje, radna mjesta i zvanja zaposlenika Uprave za zatvorski sustav, te kriterije za utvrđivanje dodataka na plaću, njihov iznos i način isplate.
- (2) Poslovi odjela osiguranja jesu: poslovi osiguranja, kaznionice, odnosno zatvora te nadzor nad zatvorenicima uz sudjelovanje u provedbi pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora. Ove poslove obavlja pravosudna policija.
- (3) Poslovi odjela tretmana jesu: promatranje, predlaganje i donošenje stručnih mišljenja, predlaganje i provedba pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora, nadziranje i praćenje njihove provedbe i vrednovanje učinaka, zdravstvena zaštita, izobrazba, izrada stručnog mišljenja u svezi s primjenom penoloških instituta i izvanrednih pravnih lijekova, vođenje propisanih evidencija zatvorenika, te drugi stručni poslovi.
- (4) Poslovi upravnog odjela jesu: kadrovski i financijsko-knjigovodstveni poslovi, osiguranje uvjeta smještaja, prehrane i opreme zatvorenika, organiziranje rada i strukovne izobrazbe zatvorenika, zaštita ljudi i imovine u otvorenim kaznionicama i ostali poslovi koji omogućuju upravljanje i rad kaznionice, odnosno zatvora.
- (5) U kaznionicama i zatvorima gdje za to postoji potreba, može se ustrojiti kao poseban odjel: zdravstvene zaštite zatvorenika, za rad i strukovnu izobrazbu zatvorenika, te financijsko-knjigovodstvenih poslova.

*Upravitelj*

Članak 24.

- (1) Kaznionicom, zatvorom, odnosno Centrom za izobrazbu iz članka 32. stavka 2. ovoga Zakona upravlja upravitelj.
- (2) Upravitelj je državni službenik koji mora imati završenu visoku stručnu spremu i ostale uvjete prema općem propisu te stručno i radno iskustvo u zatvorskom sustavu u trajanju od najmanje pet godina, izražene sposobnosti upravljanja i pozitivne ljudske osobine koje mogu biti uzor ponašanja zaposlenika i zatvorenika.
- (3) Upravitelj može imati jednog ili više pomoćnika koji mora ispunjavati uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

*Prijam u službu, odnosno na rad*

## Članak 26.

(1) Donošenje odluke o potrebi prijama zaposlenika u kaznionicu, odnosno zatvor i nadzor nad njezinom provedbom u nadležnosti je ministra nadležnog za poslove pravosuđa. Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi odluku na prijedlog upravitelja.

(2) Upravitelje na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav bira ministar nadležan za poslove pravosuđa na temelju natječaja i raspoređuje na položaj na četiri godine.

(3) Pomoćnike upravitelja na prijedlog upravitelja bira ravnatelj Uprave za zatvorski sustav na temelju natječaja i raspoređuje na položaj na četiri godine.

(4) Načelnike odjela u kaznionicama i zatvorima na prijedlog upravitelja bira, raspoređuje na položaj i razrješuje s položaja ravnatelj Uprave za zatvorski sustav.

(5) Ako upravitelj ili pomoćnik upravitelja ne bude ponovno izabran, rasporedit će se na radno mjesto odgovarajuće njegovoj stručnoj spremi u istoj kaznionici, zatvoru ili Centru za izobrazbu, a u slučaju da nema upražnjenog odgovarajućeg radnog mjesta, stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske.

(6) Državne službenike odjela osiguranja prima u službu, postavlja u zvanja i razrješuje ravnatelj Uprave za zatvorski sustav po prethodnom mišljenju upravitelja. Državne službenike odjela osiguranja na radna mjesta raspoređuje upravitelj.

(7) Upravitelj prima u državnu službu, odnosno na rad ostale zaposlenike i raspoređuje ih na radna mjesta uz prethodnu suglasnost ravnatelja Uprave za zatvorski sustav.

(8) Ministar nadležan za poslove pravosuđa može razriješiti s položaja upravitelja, a ravnatelj Uprave za zatvorski sustav pomoćnika upravitelja i prije proteka roka na koji je izabran, odnosno ravnatelj Uprave za zatvorski sustav može razriješiti s položaja načelnika odjela u kaznionici ili zatvoru ako je:

- kažnjen u postupku zbog teške povrede službene dužnosti,
- ocijenjen ocjenom "ne zadovoljava",
- odbio izvršenje zakonitog naređenja,

u upravnom ili inspeksijskom nadzoru utvrđen propust u obavljanju službe iz njegove nadležnosti koji je doveo do većih štetnih posljedica.

*Posebna prava ovlaštenih službenih osoba*

## Članak 30.

(1) Ovlaštenim službenim osobama zbog težine i naravi posla i posebnih uvjeta rada: povećana opasnost za život i zdravlje radi nasilja, izloženosti zaraznim bolestima, smjenski rad, rad na državne blagdane i neradne dane i pripravnost, te stalna izloženost stresu svakih se dvanaest mjeseci provedenih na takvim poslovima računa kao šesnaest, odnosno četrnaest mjeseci staža osiguranja.

(2) Plaća ovlaštene službene osobe sastoji se od osnovne plaće i dodataka na plaću.

(3) Osnovnu plaću čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je ovlaštena službena osoba raspoređena i osnovice za izračun plaće, uvećane za 0,5% za svaku godinu navršenoga radnog staža.

(4) Osnovica za izračun osnovne plaće ovlaštene službene osobe utvrđuje se na način utvrđen propisima o državnim službenicima.

(5) Poslove s posebnim uvjetima rada i pravo na posebne dodatke iz stavka 1. i 2. ovoga članka utvrđuje uredbom Vlada Republike Hrvatske.

- (6) Ovlaštenoj službenoj osobi privremeno premještenoj na rad u skladu sa člankom 31. stavkom 9. ovoga Zakona, pripada pravo na mjesečnu naknadu za odvojeni život ako uzdržava obitelj, smještaj, prehranu, naknadu troškova prijevoza u mjesto stanovanja obitelji u vrijeme tjednog odmora, državnih blagdana i neradnih dana u visini sukladno općem propisu i plaću onoga radnog mjesta koja je za nju povoljnija.
- (7) Ovlaštena službena osoba koja je odlukom nadležne zdravstvene komisije iz članka 31. stavka 11. ovoga Zakona proglašena nesposobnom za obavljanje poslova ovlaštene službene osobe zbog oboljenja ili ozljede koja je nastupila u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe, zadržava plaću i druga prava iz službeničkog odnosa do donošenja pravomoćnog rješenja o pravu na mirovinu, a najduže tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.
- (8) Prava ovlaštene službene osobe iz mirovinskog osiguranja utvrđuju se posebnim zakonom.
- (9) Ovlaštenoj službenoj osobi koja ostvari pravo na mirovinu pripada otpremnina u visini zadnjih pet plaća obračunatih prema općim propisima.
- (10) Obitelj ovlaštene službene osobe koja izgubi život u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe ima pravo na nadoknadu troškova pokopa, a uzdržavani članovi obitelji i jednokratnu novčanu pomoć u visini šest zadnjih plaća ovlaštene službene osobe.
- (11) Ostvarivanje prava iz stavka 10. ovoga članka isključuje ostvarivanje istih prava iz kolektivnih ugovora.

### ***Odjel osiguranja***

#### **Članak 33.**

- (1) Državni službenici odjela osiguranja osiguravaju kaznionicu, odnosno zatvor, osobe i imovinu, nadziru zatvorenike, sudjeluju u provedbi pojedinačnih programa izvršavanja kazne zatvora uz održavanje unutarnjeg reda i stege, sprovode zatvorenike i obavljaju druge poslove propisane ovim Zakonom.
- (2) Poslove unutarnjeg osiguranja kaznionice, odnosno zatvora obavljaju državne službenice odjela osiguranja.
- (3) Na poslovima vanjskog i unutarnjeg osiguranja kaznionica i zatvora državni službenici odjela osiguranja mogu koristiti službene pse.
- (4) Sprovođenje zatvorenika obavlja se posebnim i na odgovarajući način opremljenim vozilom tako da se zaštiti zdravlje i ljudsko dostojanstvo zatvorenika, kako bi bio zaštićen i što manje izložen javnosti.
- (5) Državni službenici odjela osiguranja za vrijeme službe jednako su odjeveni, a u skladu s poslovima i zadaćama svojega službeničkog mjesta i naoružani.
- (6) Državni službenici odjela osiguranja postavljaju se u posebna zvanja obilježena odgovarajućim znakovljem.
- (7) Vlada Republike Hrvatske donijet će propise o zvanjima, znakovlju i uvjetima stjecanja zvanja državnih službenika odjela osiguranja te o odorama i službenim vozilima.
- (8) Poblize propise o načinu obavljanja poslova odjela osiguranja donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.
- (9) Državni službenici odjela osiguranja obavljaju i poslove osiguranja pravosudnih tijela sukladno Zakonu o sudovima i drugim propisima.

#### *Posebni uvjeti za prijam u državnu službu u pravosudnu policiju*

#### **Članak 34.**

- (1) Uz opće uvjete za prijam u državnu službu državni službenik odjela osiguranja mora imati:
- 1) posebnu zdravstvenu sposobnost,
  - 2) izvršenu vojnu obvezu.

(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa uz suglasnost ministra nadležnog za poslove zdravstvene zaštite donosi Pravilnik o posebnoj zdravstvenoj sposobnosti državnih službenika odjela osiguranja.

*Stvarna nadležnost i djelokrug suca izvršenja*

Članak 42.

- (1) Sudac izvršenja štiti prava zatvorenika, nadzire zakonitost u postupku izvršavanja kazne zatvora, te osigurava ravnopravnost i jednakost zatvorenika pred zakonom.
- (2) Sudac izvršenja poduzima radnje i odlučuje o:
  - 1) upućivanju na izdržavanje kazne zatvora,
  - 2) sudskoj zaštiti prava odlučivanjem o žalbi protiv odluke upravitelja u slučajevima predviđenim ovim Zakonom,
  - 3) odobravanju i opozivu prekida izdržavanja kazne zatvora,
  - 4) opozivu uvjetnog otpusta,
  - 5) računanju kazne, ako odgovarajuću odluku nije donio nadležni sud,
  - 6) nastupu zastare izvršavanja kazne ili obustavi izvršavanja kazne zbog smrti zatvorenika, ako odgovarajuću odluku nije donio nadležni sud,
  - 7) mjerama pomoći poslije otpusta,
  - 8) ostalim slučajevima propisanim ovim Zakonom.
- (3) Drugostupanjskom odlukom sudac izvršenja može ukinuti, preinačiti ili potvrditi odluku upravitelja.
- (4) Sudac izvršenja pravomoćnu će odluku dostaviti i Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav.

*Mjesna nadležnost suca izvršenja*

Članak 43.

- (1) Osuđenika na izdržavanje kazne zatvora upućuje sudac izvršenja na čijem području osuđenik ima prebivalište, odnosno boravište, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Odluke iz članka 42. stavka 2. točke 2. do 8. ovoga Zakona, osim odluke o opozivu prekida izdržavanja kazne ili opozivu uvjetnog otpusta, tijekom izdržavanja kazne zatvora donosi sudac izvršenja nadležan prema mjestu izdržavanja kazne zatvora.
- (3) U slučaju promjene mjesta izdržavanja kazne zatvora prijepis spisa sudac izvršenja dostavit će drugom nadležnom sucu izvršenja, odnosno sucu izvršenja nadležnom za nadzor uvjetno otpuštenog ili za pomoć poslije otpusta.
- (4) Odluke o opozivu prekida izdržavanja kazne ili opozivu uvjetnog otpusta ili mjera pomoći poslije otpusta donosi sudac izvršenja nadležan prema mjestu osuđenikova prebivališta ili boravišta.

*Postupak pred sucem izvršenja*

Članak 44.

- (1) Postupak pred sucem izvršenja u prvom stupnju pokreće se na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, a u drugom stupnju povodom žalbe.
- (2) Sudac izvršenja postupa na način kojim se, prema temeljnim načelima, jamči djelotvorna zaštita zatvorenikovih prava i interesa. Na postupak i odlučivanje suca izvršenja primjenjuju se odredbe Zakona o kaznenom postupku koje se odnose na odlučivanje o žalbi na sjednici vijeća, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano. Tijekom postupka sudac izvršenja će omogućiti strankama da se očituju o činjenicama i o navodima suprotne stranke, te da predlože utvrđivanje novih činjenica i pribavljanje novih dokaza.
- (3) Stranke u postupku jesu: zatvorenik i kaznionica, odnosno zatvor.



- (4) Tijekom postupka zatvorenik ima pravo na stručnu pravnu pomoć opunomoćenika po svojem izboru iz reda odvjetnika. Tu pomoć ne može pružiti osoba koja prema općim propisima ne može biti branitelj u kaznenom postupku. Ako zatvorenik u roku od dvadeset četiri sata ne osigura nazočnost opunomoćenika, postupak će se voditi bez njega.
- (5) Zatvoreniku se na njegov zahtjev može postaviti opunomoćenika ako prema svojem imovnom stanju nije u mogućnosti podmiriti troškove zastupanja, a nije u mogućnosti sam zastupati svoje interese.
- (6) Sudac izvršenja u postupku može pregledati sve službene dokumente koji se odnose na zatvorenika, posjetiti prostorije kaznionice, odnosno zatvora, te činjenice utvrđivati i na drugi način.
- (7) Sudac izvršenja može održati ročište u odgovarajućim prostorijama kaznionice ili zatvora.

*Mjerila za upućivanje na izdržavanje kazne zatvora*  
Članak 49.

- (1) Osuđenika osuđenog na kaznu zatvora do šest mjeseci ili kojemu neizdržani dio kazne ne prelazi šest mjeseci uputit će se u najbliži zatvor prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta.
- (2) Osuđenika osuđenog na kaznu zatvora od šest mjeseci ili dulje ili kojemu neizdržani dio kazne iznosi šest mjeseci ili dulje uputit će se u Zatvor u Zagrebu radi obavljanja stručnih poslova iz članka 21. stavka 4. ovoga Zakona, te predlaganja pojedinačnog programa izvršavanja kazne zatvora i kaznionice, odnosno zatvora u kojem će se kazna izvršavati. Odluku o kaznionici, odnosno zatvoru u kojem će se kazna izvršavati donosi Središnji ured Uprave za zatvorski sustav.
- (3) Osuđenika osuđenog na kaznu zatvora kojemu je ujedno izrečena i sigurnosna mjera obveznoga psihijatrijskog liječenja uputit će se na izvršavanje kazne zatvora i sigurnosne mjere u skladu s odredbom stavka 2. ovoga članka.

*Poziv i rješenje o upućivanju*  
Članak 50.

- (1) Sudac izvršenja zatražit će socijalnu anketu za osuđenika te prikupiti i druge podatke koje smatra značajnim za određenje načina izvršavanja kazne, te će nakon toga pozvati osuđenika radi uručjenja rješenja o upućivanju na izdržavanje kazne zatvora (u daljnjem tekstu: rješenje o upućivanju) i sredstava za troškove javnog prijevoza do kaznionice, odnosno zatvora u koji se osuđenik upućuje. Prigodom uručjenja rješenja o upućivanju sudac izvršenja upoznat će osuđenika s odredbama članka 54., 55. i 56. ovoga Zakona. Odgodu izvršavanja kazne zatvora osuđenik može zatražiti u roku od tri dana od uručjenja rješenja o upućivanju.
- (2) Ako se osuđenik ne odazove pozivu suda, sudac izvršenja izdat će nadležnoj policijskoj upravi dovedbeni nalog.
- (3) Rješenje o upućivanju sadrži: osobne podatke o osuđeniku koji se upućuje, podatke o pravomoćnoj presudi na temelju koje se upućuje, kaznionicu, odnosno zatvor u koji se upućuje, dan, mjesec i godinu kada se mora javiti, odnosno rok u kojem mora biti sproveden, te uputu o pravnom lijeku. Žalba protiv rješenja o upućivanju zadržava izvršenje rješenja.
- (4) Dan javljanja u kaznionicu, odnosno zatvor mora biti određen tako da od uručjenja rješenja o upućivanju do javljanja u kaznionicu, odnosno zatvor protekne najmanje četrnaest, a najviše dvadeset jedan dan.
- (5) Troškove javnog prijevoza osuđeniku snosi sud upućivanja.

*Pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora*

Članak 69.

- (1) Pojedinačni program izvršavanja kazne zatvora (u daljnjem tekstu: program izvršavanja) jest skup pedagoških, radnih, zaokupljenosnih, zdravstvenih, psiholoških i sigurnosnih radnji i mjera kojima se planira izvršavanje kazne zatvora primjereno osobinama i potrebama zatvorenika te vrsti i mogućnostima kaznionice, odnosno zatvora. Program izvršavanja donosi se radi ispunjavanja svrhe izvršavanja kazne zatvora iz članka 7. ovoga Zakona.
- (2) Program izvršavanja za svakog zatvorenika donosi upravitelj na prijedlog stručnog tima kaznionice, odnosno zatvora ili Zatvora u Zagrebu.
- (3) Program izvršavanja sadrži podatke o: smještaju na odjel, radu, korištenju slobodnog vremena, posebnim postupcima (obvezno liječenje od ovisnosti, socijalna, psihološka i psihijatrijska pomoć, skupni i pojedinačni rad), strukovnom usavršavanju i izobrazbi, dodiru s vanjskim svijetom, pogodnostima, posebnim mjerama sigurnosti i program pripreme za otpust te pomoći nakon otpusta.
- (4) Program izvršavanja mijenja se u skladu s procjenom zatvorenikova ponašanja, te postignutim učincima i okolnostima koje mogu nastupiti tijekom izvršavanja kazne.
- (5) Upravitelj preispituje program izvršavanja najmanje jedanput u tri mjeseca.
- (6) Mjera obveznog liječenja od ovisnosti izvršava se u skladu s Nacionalnim programom suzbijanja ovisnosti.
- (7) S programom izvršavanja i njegovim izmjenama upoznaje se zatvorenika. Program izvršavanja i njegove izmjene unose se u osobnik.

*Zapošljavanje kod drugog poslodavca i obavljanje  
vlastite djelatnosti*

Članak 81.

- (1) Zatvorenik može, uz osobni pristanak, raditi izvan kaznionice, odnosno zatvora kod drugog poslodavca na temelju ugovora koji s poslodavcem sklapa kaznionica, odnosno zatvor, a odobrava ga Središnji ured Uprave za zatvorski sustav. Ugovorom se utvrđuju međusobna prava i obveze.
- (2) Uz pristanak poslodavca može se odobriti nastavak rada kod poslodavca zatvoreniku kojem je izrečena kazna zatvora do šest mjeseci, ako uz nju nije izrečena zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti.
- (3) Zatvoreniku koji samostalno obavlja gospodarsku i drugu djelatnost, a kojemu je izrečena kazna zatvora do šest mjeseci, može se odobriti nastavak obavljanja iste djelatnosti u ili izvan kaznionice, odnosno zatvora. Dok zatvorenik samostalno obavlja gospodarsku ili drugu djelatnost, sam snosi troškove svojega smještaja i obavljanja djelatnosti u toj kaznionici, odnosno zatvoru.
- (4) O molbi iz stavka 2. i 3. ovoga članka odlučuje Središnji ured Uprave za zatvorski sustav po prethodno pribavljenom mišljenju upravitelja.
- (5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi pobliže propise o načinu izvršavanja kazne zatvora pod uvjetima predviđenim u ovom članku.

*Naknada za rad i nagrada*

Članak 84.

- (1) Naknada za rad zatvorenika u kaznionici, odnosno zatvoru umnožak je osnovice za izračun naknade za rad i koeficijenta njegova rada. Osnovica za izračun naknade za rad iznosi 20 % od bruto osnovice za obračun plaća državnih službenika i namještenika. Koeficijenti rada zatvorenika utvrđuju se Pravilnikom iz članka 80. stavka 5. ovoga Zakona.

- (2) Od naknade za rad zatvorenik koji nije po drugoj osnovi osiguran može uplaćivati doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje najmanje prema bruto osnovici za obračun plaća državnih službenika i namještenika.
- (3) Na naknadu za rad ne plaćaju se porezi i doprinosi.
- (4) Zatvorenika koji se ističe osobitim učincima rada može se izvanredno nagraditi u skladu s Pravilnikom iz članka 80. stavka 5. ovoga Zakona.
- (5) Naknada za rad zatvorenika kod privatnog poslodavca utvrđuje se prema općim aktima poslodavca. Tako utvrđena vrijednost rada uplaćuje se na račun kaznionice, odnosno zatvora, od koje se zatvoreniku isplaćuje naknada za rad u visini od 25 %, a ne može biti manja od naknade za rad propisane u stavku 1. ovoga članka.

#### *Novčana pomoć*

##### Članak 86.

Zatvorenicima bez prihoda koji su stariji od šezdeset pet godina ili trajno radno nesposobnima ili nezaposlenima bez svoje krivnje dulje od tri mjeseca neprekidno osigurava se na teret državnog proračuna tromjesečna novčana pomoć u visini od 20 % umnoška osnovice za izračun naknade za rad i koeficijenta 1.

#### *Naknada za vrijeme izobrazbe*

##### Članak 89.

Zatvoreniku koji uredno izvršava obveze izobrazbe pripada naknada u visini od 25 % osnovice iz članka 84. stavka 1. ovoga Zakona pomnožene s koeficijentom 1, a izdatak je državnog proračuna.

#### *Zaštita zdravlja*

##### Članak 103.

- (1) Zatvoreniku se osigurava liječenje i redovita briga o tjelesnom i duševnom zdravlju.
- (2) Zatvorenik je dužan poduzimati nužne mjere u svrhu zaštite zdravlja i higijene i držati se uputa liječnika o provedbi liječenja i sprječavanju zaraznih bolesti.
- (3) Ambulanta kaznionice, odnosno zatvora mora biti opremljena u skladu s propisima iz područja zdravstva i opskrbljena priručnim spremištem lijekova.

#### *Postupak s duševno oboljelima*

##### Članak 112.

- (1) Na temelju obrazloženog mišljenja stručnog tima zatvorske bolnice zatvorenika koji za vrijeme izdržavanja kazne zatvora duševno oboli ili pokazuje teške duševne poremećaje sudac izvršenja može uputiti u psihijatrijsku ustanovu prema odredbama članka 22. do 38. Zakona o zaštiti osoba s duševnim smetnjama (»Narodne novine«, br. 111/97., 27/98., 128/99. I 79/02). Sprovođenje u psihijatrijsku ustanovu obaviti će državni službenici odjela osiguranja.
- (2) Troškove smještaja i liječenja duševno oboljelih snosi ministarstvo nadležno za poslove zdravstvene zaštite iz sredstava državnog proračuna.
- (3) Liječenje u zdravstvenoj ustanovi može trajati najdulje do isteka kazne.
- (4) Ako je liječenje dovršeno prije isteka kazne, sudac izvršenja odlučiti će o nastavku izdržavanja kazne. Vrijeme provedeno na liječenju uračunava se u kaznu.

*Troškovi liječenja izvan kaznionice, odnosno zatvora*

## Članak 115.

Za vrijeme boravka izvan kaznionice, odnosno zatvora, koje vrijeme se uračunava u kaznu, zatvorenik ima pravo na zdravstvenu zaštitu na teret kaznionice, odnosno zatvora.

*Postupak sa zdravstvenom dokumentacijom*

## Članak 116.

Tijekom izdržavanja kazne i prilikom otpusta zatvoreniku se može na njegov zahtjev dati potvrda o zdravstvenom stanju i tijeku liječenja.

*Posjet kaznionici, odnosno zatvoru*

## Članak 121.

- (1) Kaznionica, odnosno zatvor, omogućit će posjet predstavnicima ili ovlaštenim osobama tijela državne vlasti ili drugih tijela koja u skladu s ovim Zakonom i općim propisima, te međunarodnim pravom obavljaju nadzor nad radom kaznionica i zatvora.
- (2) Upravitelj će omogućiti predstavnicima ili ovlaštenim osobama nadležnih državnih tijela obavljanje izvida i prikupljanje podataka potrebnih za vođenje kaznenog postupka.
- (3) Središnji ured Uprave za zatvorski sustav može odobriti posjet predstavnicima:
  - 1) institucija i udruga koje se bave zaštitom ljudskih prava zatvorenika,
  - 2) sredstava javnog priopćavanja,
  - 3) institucija, udruga i osobama koje se bave poslovima proučavanja suzbijanja i prevencije kriminala,
  - 4) tijela jedinica područne (regionalne) samouprave.
- (4) Svrhu posjeta posjetitelj mora obrazložiti pisanim putem.
- (5) Središnji ured Uprave za zatvorski sustav može posjetitelju iz stavka 3. ovoga članka odobriti razgovor sa skupinom zatvorenika ili s jednim zatvorenikom.
- (6) Središnji ured Uprave zatvorski sustav može odobriti fotografiranje objekata u kaznionici, odnosno zatvoru. Zaposlenike i zatvorenike u objektima može se fotografirati samo uz njihov pristanak.
- (7) Posjetitelja će se upozoriti koji su podaci službena tajna te da se mogu objaviti jedino uz odobrenje Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav.
- (8) Podaci koji su službena i profesionalna tajna, a odnose se na pojedinačni kazneni predmet ili pojedinca, uskratit će se u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka.
- (9) U kaznionicama i zatvorima može se obaviti pretraga posjetitelja iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka.
- (10) Posjeti osoba iz stavka 3. ovoga članka mogu se odgoditi ili uskratiti iz sigurnosnih razloga.

*Telefonski razgovor*

## Članak 125.

- (1) Zatvoreniku će se omogućiti telefonski razgovor u skladu s odredbama kućnog reda.
- (2) Iz razloga sigurnosti razgovor se može nadzirati. Nadzor telefonskog razgovora određuje upravitelj ili od njega ovlaštena službena osoba.
- (3) Troškove telefoniranja u pravilu snosi zatvorenik.
- (4) U kaznionici, odnosno zatvoru, zatvoreniku nije dopušteno korištenje prijenosnih sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu.

*Novac i vrijednosnice*

## Članak 127.

- (1) Zatvorenik ima pravo primiti i slati novac posredovanjem kaznionice, odnosno zatvora.
- (2) Novac kojim zatvorenik slobodno raspolaže može u skladu s kućnim redom imati kod sebe ili na pologu novca.
- (3) O prometu novca s pologa vodi se evidencija. Zatvorenika će se najmanje jedanput mjesečno upoznati sa stanjem novca na pologu. Na zatvorenikov zahtjev dio njegova novca položiti će se u banku ili štedionicu.
- (4) Upravitelj može zatvoreniku prigodom korištenja pogodnosti izlazaka odobriti raspolaganje novcem iz obvezne uštede.
- (5) Inozemna sredstva plaćanja položiti će se u banku, štedionicu ili na polog novca ili uručiti osobi koju zatvorenik odredi, o čemu se zatvoreniku uručuje potvrda.
- (6) Vrijednosni papiri pohranjuju se na polog dragocjenosti ili uručuju osobi koju zatvorenik odredi, o čemu se zatvoreniku uručuje potvrda.
- (7) Poblize propise o raspolaganju novcem donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

**GLAVA XVIII.*****POGODNOSTI****Izvanredni izlasci*

## Članak 128.

- (1) Upravitelj može zatvoreniku odobriti izvanredni izlazak radi:
  - 1) nazočnosti pokopu člana obitelji,
  - 2) posjeta teško bolesnom članu obitelji,
  - 3) rođenja, krštenja i vjenčanja u obitelji,
  - 4) odlaska na sud ili tijelo uprave zbog sudskog ili upravnog postupka radi ostvarenja pravnih interesa,
  - 5) radi obavljanja neodgodivog i važnog posla.
- (2) Izvanredni izlasci iz stavka 1. ovoga članka odobravaju se jednokratno u pravilu na vlastiti trošak, pod nadzorom ili bez nadzora u trajanju do tri dana.
- (3) Molbi za izvanredni izlazak zatvorenik će priložiti dokumentaciju u svezi s razlogom zbog kojeg izlaz traži.
- (4) Zbog neopravdanog kašnjenja u trajanju duljem od dvadeset četiri sata upravitelj će dati nalog za raspisivanje tjeralice.
- (5) Zatvoreniku se neće računati u izdržavanje kazne zatvora neopravdano kašnjenje u trajanju duljem od dvadeset četiri sata.

*Pojam i sadržaj pogodnosti*

## Članak 129.

- (1) Pogodnosti su skup poticajnih mjera usmjerenih na pružanje povjerenja zatvorenika, ublažavanje zatvorske stege, smanjivanje negativnih učinaka zatvaranja, održavanje i promicanje odnosa s obitelji, drugim ljudima i javnim službama, kao i poticanje vlastitog sudjelovanja u ostvarivanju programa izvršavanja, jačanje odgovornosti i samopouzdanja radi osposobljavanja zatvorenika za život u skladu s pravnim poretkom i ispunjavanje građanskih obveza.

(2) Pogodnosti se sastoje od:

- 1) ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora,
  - 2) smanjivanja ograničenja kretanja unutar kaznionice, odnosno zatvora,
  - 3) češćih dodira s vanjskim svijetom.
- (3) Izvanredne pogodnosti su izvanredni izlasci iz kaznionice, odnosno zatvora.

#### *Vrste pogodnosti*

##### Članak 130.

(1) Pogodnosti ublažavanja uvjeta unutar kaznionice, odnosno zatvora jesu:

- 1) korištenje vlastitoga televizijskog prijamnika,
- 2) samostalna priprava hrane i napitaka,
- 3) uređenje životnog prostora osobnim stvarima,
- 4) češće primanje paketa i primanje paketa u većoj težini,
- 5) slobodno raspolaganje određenim novčanim iznosom s pologa unutar kaznionice, odnosno zatvora,
- 6) nagrađivanje novčano ili u stvarima.

(2) Pogodnosti smanjivanja ograničenja kretanja unutar kaznionice, odnosno zatvora jesu:

- 1) nezaključavanje prostorije za smještaj i boravak zatvorenika,
- 2) produljeni boravak u zajedničkim prostorijama (čitaonica, knjižnica, prostorije za dnevni boravak, učionice, dvorana za tjelovježbu, športska igrališta, blagovaonica i drugi prostori i prostorije za korištenje slobodnog vremena),
- 3) produljeni boravak na zraku.

(3) Pogodnosti češćih dodira s vanjskim svijetom jesu:

- 1) češći i dulji posjeti obitelji i trećih osoba s nadzorom ili bez nadzora u kaznionici, odnosno zatvoru,
  - 2) telefoniranje bez nadzora,
  - 3) boravak s bračnim ili izvanbračnim drugom u posebnoj prostoriji bez nadzora,
  - 4) korištenje godišnjeg odmora ili dijela godišnjeg odmora u poluotvorenom ili otvorenom odjelu u kaznionici, odnosno zatvoru ili izvan kaznionice, odnosno zatvora,
  - 5) izlazak s posjetiteljem u mjesto u kojem se nalazi kaznionica, odnosno zatvor u trajanju od dva do osam sati,
  - 6) izlazak bez posjeta u mjesto u kojem se nalazi kaznionica, odnosno zatvor u trajanju od dva do četiri sata,
  - 7) izlazak u mjesto prebivališta, odnosno boravišta ili drugo mjesto, ili izlazak radi posjeta članovima obitelji ili drugoj osobi u ukupnom trajanju do sto dvadeset sati mjesečno, a u mjesecima u kojima su blagdani, do sto četrdeset četiri sata,
  - 8) raspored u odjel s blažim uvjetima izdržavanja kazne iste kaznionice, odnosno zatvora.
- (4) Rješenje o odobravanju i uskrati pogodnosti unosi se u osobnik.
- (5) Zbog neopravdanog kašnjenja s pogodnosti izlaska u trajanju duljem od dvadeset četiri sata upravitelj će dati nalog za raspisivanje tjeralice.
- (6) Zatvoreniku se neće računati u izdržavanje kazne zatvora neopravdano kašnjenje u trajanju duljem od dvadeset četiri sata.

#### *Uvjeti za odobravanje pogodnosti izlaska*

##### Članak 131.

(1) Pogodnost izlaska iz zatvorene kaznionice, odnosno zatvora, može se odobriti zatvoreniku nakon izdržane jedne trećine pravomoćno izrečene kazne u trajanju do deset godina.

(2) Pogodnost izlaska iz zatvorene kaznionice, odnosno zatvora, može se odobriti zatvoreniku nakon izdržane jedne polovice pravomoćno izrečene kazne u trajanju od deset godina ili dulje.

(3) Pri odobravanju pogodnosti izlaska može se zatražiti mišljenje centra za socijalnu skrb i državnog odvjetništva.

(4) Mišljenje iz stavka 3. ovoga članka zatražit će se ako je zatvorenik osuđen ili je prije osuđivan zbog kaznenih djela navedenih u članku 181. točki 1. i 2. Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine«, br. 110/97.).

(5) Pogodnosti izlaska ne mogu se koristiti izvan područja Republike Hrvatske.

#### *Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti*

##### Članak 135.

(1) Prema zatvoreniku kod kojeg postoji opasnost od bijega, nasilnih radnji prema osobama ili stvarima, opasnost od samoubojstva ili samoozljeđivanja, ili ugrožavanja sigurnosti i reda koje se na drugi način ne mogu otkloniti, mogu se narediti posebne mjere održavanja reda i sigurnosti.

(2) Posebne mjere održavanja reda i sigurnosti jesu:

- 1) pojačani nadzor,
- 2) oduzimanje i privremeno zadržavanje stvari čije je držanje inače dopušteno,
- 3) odvajanje od ostalih zatvorenika,
- 4) smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari,
- 5) smještaj na odjel pojačanog nadzora,
- 6) vezanje ruku lisicama, a po potrebi i nogu,
- 7) osamljenje,
- 8) testiranje na zarazne bolesti i opojna ili psihoaktivna sredstva.

(3) Prema zatvoreniku može se narediti više mjera istodobno.

#### *Izvršavanje posebnih mjera sigurnosti*

##### Članak 136.

(1) Posebne mjere sigurnosti osim mjere iz članka 135. stavka 2. točke 7. ovoga Zakona naređuje upravitelj. U slučaju koji ne trpi odgodu, mjeru može narediti i drugi službenik kojeg upravitelj unaprijed ovlasti, osim mjeru iz članka 135. stavka 2. točke 5. ovoga Zakona, koju može narediti samo upravitelj.

(2) Ovlaštena službena osoba koja je naredila mjeru sigurnosti o tome bez odgode obavještava upravitelja koji će mjeru odmah potvrditi ili ukinuti.

(3) Izvršavanje mjere će se obustaviti ako su prestali razlozi zbog kojih je naređena.

(4) Mjera iz članka 135. stavka 2. točke 4., 5., 6., 7. i 8. ovoga Zakona izvršava se pod nadzorom liječnika.

(5) Pojačani nadzor predstavlja češće motrenje zatvorenika noću i danju, a izvršava se na način da se ne remeti svakodnevna aktivnost zatvorenika.

(6) Oduzimanje i privremeno zadržavanje stvari čije je držanje inače dopušteno izvršava se privremeno dok postoje razlozi iz članka 135. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Odvajanje od ostalih zatvorenika izvršava se smještajem zatvorenika u posebnu prostoriju najdulje do dvadeset jedan dan. Tijekom izvršavanja ove mjere zatvorenik sudjeluje u svim aktivnostima utvrđenim programom izvršavanja koje se mogu provoditi u prostoriji u kojoj je zatvorenik smješten.

(8) Smještaj u posebno osiguranu prostoriju bez opasnih stvari može trajati najdulje četrdeset osam sati jednokratno. Upravitelj će pribaviti suglasnost liječnika za izvršavanje ove mjere u roku od šest sati od početka njezina izvršavanja. Tijekom izvršavanja ove mjere zatvoreniku se jamči nesmetano zadovoljavanje fizioloških potreba. Uz ovu mjeru obvezno se izvršava i mjera iz članka 135. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona. Nadzor liječnika obavezan je najmanje jedanput u dvadeset četiri sata.

*Osamljenje*

## Članak 139.

- (1) Zatvoreniku koji svojim postupcima ozbiljno ugrožava sigurnost može se izreći osamljenje u trajanju neprekidno najdulje do tri mjeseca. Tijekom kalendarske godine ova se mjera može primijeniti najviše dva puta.
- (2) Osamljenjem se zatvoreniku onemogućuje veza s drugim zatvorenicima izdvajanjem iz skupnog načina izdržavanja kazne zatvora i zajedničkih aktivnosti.
- (3) Osamljenje na prijedlog upravitelja i uz prethodno mišljenje liječnika rješenjem izriče sudac izvršenja u roku od petnaest dana od dana primitka prijedloga.
- (4) Osamljenje se izvršava pod stalnim nadzorom liječnika, koji je zatvorenika obvezan pregledati najmanje dvaput tjedno.
- (5) Tijekom izvršavanja osamljenja zatvoreniku se može omogućiti rad u prostorijama u kojima se mjera izvršava.
- (6) Zatvorenik za vrijeme izvršavanja osamljenja može koristiti dopuštene osobne stvari, čitati dnevni tisak i knjige, dopisivati se, slušati radio.
- (7) Prostorija u kojoj se izvršava osamljenje mora biti opremljena i odgovarati uvjetima prostorije iz članka 147. stavka 4. ovoga Zakona.
- (8) Od započinjanja i izvršavanja osamljenja odustat će se ako prema mišljenju liječnika ne postoje uvjeti, o čemu će se odmah obavijestiti suca izvršenja. Sudac izvršenja odlučuje o obustavi osamljenja.

*Testiranje na opojna sredstva i zarazne bolesti*

## Članak 140.

- (1) U slučaju sumnje na zarazne bolesti ili uzimanja opojnih ili psihoaktivnih sredstava dopušteno je zatvorenika testirati uzimanjem uzoraka krvi ili mokraće, prema pravilima medicinske struke, odnosno korištenjem odgovarajućeg testa.
- (2) Radi izvršavanja ove mjere dopuštena je uporaba mjere iz članka 135. stavka 2. točke 6. ovoga Zakona.

*Sredstva prisile*

## Članak 142.

- (1) Sredstva prisile jesu:
  - 1) zahvati za privođenje i tehnike obrane,
  - 2) gumena palica,
  - 3) mlazovi s vodom,
  - 4) podražavajuća kemijska sredstva,
  - 5) vatreno oružje.
- (2) Između sredstava prisile odabire se ono koje najmanje ugrožava zdravlje i život pojedinca, kojim se uspješno svladava otpor, a razmjerno je pogibelji koja prijete.
- (3) O primjeni sredstva prisile usmeno i jasno će se upozoriti osobe prema kojima se sredstvo namjerava primijeniti, osim ako se radi o istodobnom ili izravno predstojećem protupravnom napadu.
- (4) Za svladavanje pasivnog otpora ovlaštena službena osoba može primijeniti samo zahvate privođenja.
- (5) Sredstva prisile iz točke 1., 2., 3., 4. i 5. stavka 1. ovoga članka mogu se primijeniti u slučajevima iz članka 141. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona.
- (6) Primjenu sredstva prisile iz točke 3. i 4. stavka 1. ovoga članka može narediti samo upravitelj.



(7) Sredstva prisile iz točke 5. stavka 1. ovoga članka može iznimno po vlastitoj procjeni primijeniti ovlaštena službena osoba u slučaju iz članka 143. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona.

(8) Nakon primjene sredstva prisile obvezan je liječnički pregled zatvorenika, koji se nakon dvanaest sati ponavlja.

(9) O primjeni sredstva prisile iz točke 2., 3., 4. i 5. stavka 1. ovoga članka upravitelj će najkasnije u roku od dvadeset četiri sata pisanim putem izvijestiti Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i suca izvršenja.

(10) Poblize propise o načinu primjene sredstava prisile donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

#### *Postupanje prilikom bijega*

##### Članak 144.

(1) Ovlaštena službena osoba bez odgode će poduzeti radnje da neposredno odbjeglog zatvorenika onemogući u bijegu.

(2) O svakom bijegu ovlaštena službena osoba odmah izvješćuje upravitelja, a upravitelj Središnji ured Uprave za zatvorski sustav i suca izvršenja. O pokušaju bijega upravitelj izvješćuje Središnji ured uprave za zatvorski sustav.

(3) Upravitelj će o bijegu zatvorenika odmah obavijestiti policijsku upravu prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora radi poduzimanja mjera traganja, izdavanja tjeralice i utvrđivanja činjenica u svezi s bijegom.

(4) Bijegom se smatra i svako udaljenje iz kaznionice, odnosno zatvora u trajanju duljem od dvadeset četiri sata.

(5) Za vrijeme bijega izvršavanje kazne zatvora ne teče.

#### *Stegovni prijestupi*

##### Članak 145.

(1) Stegovni prijestupi jesu teže ili lakše povrede reda, sigurnosti i drugih pravila ponašanja zatvorenika za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(2) Lakši stegovni prijestupi jesu:

- 1) ugrožavanje svojega zdravlja samoozlijeđivanjem ili na drugi način,
- 2) posjedovanje ili uzimanje lijekova bez posebnog odobrenja,
- 3) posjedovanje ili korištenje nedopuštene stvari, uključujući i novac,
- 4) davanje drugom na korištenje stvari za koju samo on ima dopuštenje,
- 5) nepovlasno korištenje tuđe stvari,
- 6) boravak u prostoru u kojem se prema dnevnom rasporedu ne bi trebao nalaziti,
- 7) narušavanje mira (vikanje, preglasno slušanje radijskog i televizijskog prijmnika, lupanje, bacanje stvari i sl.),
- 8) vrijeđanje ili nepristojno ponašanje,
- 9) neovlašteno kontaktiranje s drugom osobom,
- 10) poticanje drugog zatvorenika na ponašanje koje je lakši stegovni prijestup,
- 11) ponašanje koje je kažnjiva radnja,
- 12) odbijanje izvršavanja zakonite naredbe ovlaštene službene osobe,
- 13) neopravdano kašnjenje s pogodnosti izlaska,
- 14) namjerno onečišćenje prostora kaznionice, odnosno zatvora.

(3) Teži stegovni prijestupi jesu:

- 1) sudjelovanje u pobuni,
  - 2) bijeg ili pokušaj bijega iz kaznionice, odnosno zatvora ili tijekom sprovođenja,
  - 3) neovlašteno napuštanje kaznionice, odnosno zatvora,
  - 4) nasilničko ponašanje,
  - 5) zadržavanje bilo koje osobe protiv njezine volje,
  - 6) posjedovanje ili korištenje opasne stvari,
  - 7) sprječavanje pristupa u bilo koji dio kaznionice, odnosno zatvora službenoj ili drugoj osobi koja se po odobrenju nalazi u kaznionici ili zatvoru,
  - 8) tjelesni napad na bilo koju osobu,
  - 9) namjerno ili grubom nepažnjom ugrožavanje tuđeg zdravlja,
  - 10) sprječavanje ovlaštene službene osobe ili bilo koje druge osobe koja je uključena u provedbu programa izvršavanja u obavljanju zadaća,
  - 11) posjedovanje ili uzimanje bilo kojega opojnog ili psihoaktivnog sredstva,
  - 12) odbijanje testiranja na opojna ili psihoaktivna sredstva i zarazne bolesti,
  - 13) namjerno paljenje stvari ili izazivanje požara,
  - 14) oštećivanje ili uništavanje sredstva za rad,
  - 15) grubo zanemarivanje osobne higijene,
  - 16) bavljenje hazardnim igrama,
  - 17) namjerno ugrožavanje svojega zdravlja radi onesposobljavanja za izvršavanje obveza,
  - 18) namjerno ili grubom nepažnjom uništenje ili oštećenje tuđe imovine,
  - 19) otpor zdravstvenom pregledu ili mjerama sprječavanja opasnosti od zaraze,
  - 20) poticanje drugog zatvorenika na ponašanje koje je teži stegovni prijestup,
  - 21) odbijanje izvršavanja zakonite naredbe ovlaštene službene osobe zbog čega su nastupile ili mogle nastupiti štetne posljedice,
  - 22) namjerno znatnije onečišćenje prostora kaznionice, odnosno zatvora,
  - 23) zanemarivanje obveze na radu koje je izazvalo ili moglo izazvati težu štetnu posljedicu,
  - 24) davanje lažne obavijesti zbog koje je nastala ili mogla nastati šteta većih razmjera,
  - 25) podučavanje o načinu izvršavanja kaznenog djela prenošenjem osobnog iskustva ili na drugi način.
- (4) Teži stegovni prijestup je svako ponašanje koje je kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti.

#### *Stegovne mjere*

##### Članak 146.

(1) Za počinjene stegovne prijestupe izriču se stegovne mjere.

(2) Stegovne mjere jesu:

- 1) ukor,
- 2) ograničenje ili privremena uskrata prava primitka paketa do tri mjeseca,
- 3) ograničenje ili privremena uskrata raspolaganja novcem u kaznionici, odnosno zatvoru do tri mjeseca,
- 4) uskrata pojedinih ili svih pogodnosti iz članka 129. i 130. ovoga Zakona,
- 5) upućivanje u samicu do dvadeset jedan dan u slobodno vrijeme ili tijekom cijeloga dana i noći.

(3) Imovinska korist i stvar koju zatvorenik stekne suprotno odredbama ovoga Zakona i kućnog reda oduzet će se. Rješenje donosi upravitelj. Protiv ovog rješenja zatvorenik ima pravo žalbe u roku od osam dana od primitka rješenja sucu izvršenja. Žalba ne zadržava izvršavanje rješenja.

*Postupak za izricanje i izvršavanje stegovne mjere*

Članak 148.

- (1) Prijedlog za pokretanje stegovnog postupka podnosi čelnik ustrojbene jedinice kaznionice, odnosno zatvora u čijem je djelokrugu prijestup počinjen. Prijedlog za pokretanje postupka uručuje se zatvoreniku, čime započinje stegovni postupak. Stegovni postupak je žuran, a vodi se u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku kojima se uređuje skraćeni postupak, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.
- (2) Vođenje postupka zbog lakšega stegovnog prijestupa zastarijeva u roku od mjesec dana od dana saznanja za počinjeni prijestup i počinitelja, a najdulje u roku od dva mjeseca od dana počinjenja prijestupa. Vođenje postupka zbog težega stegovnog prijestupa zastarijeva u roku od tri mjeseca od dana saznanja za počinjeni prijestup i počinitelja, a najdulje u roku od šest mjeseci od dana počinjenja prijestupa.
- (3) Stegovni postupak na zahtjev načelnika ustrojbene jedinice ili na vlastiti poticaj pokreće, vodi i odluku donosi upravitelj ili osoba koju on odredi.
- (4) Stegovni postupak pokreće se u roku od tri dana od saznanja za počinjenje. Tijekom stegovnog postupka od zatvorenika se uzima pisana izjava, ispituju se svjedoci, a po potrebi se pribavlja mišljenje ovlaštenih službenih osoba uključenih u provedbu programa izvršavanja, te obavlja očevid.
- (5) Tijekom stegovnog postupka vodi se zapisnik koji se pohranjuje u osobnik. Zapisnik sadrži provedene dokaze i rješenje o izrečenoj stegovnoj mjeri.
- (6) Zatvoreniku se uručuje primjerak rješenja o izrečenoj stegovnoj mjeri, na koje ima pravo žalbe sucu izvršenja u roku četrdeset osam sati od primitka rješenja. Žalba ne zadržava izvršavanje rješenja. Sudac izvršenja o žalbi će odlučiti u roku od četrdeset osam sati. Ako sudac izvršenja preinači odluku upravitelja, upravitelj može u roku od četrdeset osam sati zahtijevati da o tome konačnu odluku donese sudsko vijeće. Zahtjev upravitelja zadržava izvršavanje odluke suca izvršenja. Po pravomoćnosti rješenja stegovne mjere se upisuju u posebni obrazac osobnika i knjigu stegovnih mjera.
- (7) Tijekom stegovnog postupka zbog težega stegovnog prijestupa zatvorenik ima pravo na pomoć branitelja, o čemu će ga upravitelj upozoriti prigodom donošenja odluke o pokretanju stegovnog postupka. Ako zatvorenik u roku od dvadeset četiri sata od upozorenja ne osigura nazočnost branitelja, postupak će se voditi bez njegove nazočnosti.
- (8) Tijekom stegovnog postupka iz sigurnosnih razloga zatvorenika se može odvojiti od ostalih zatvorenika u skladu sa člankom 135. i 136. ovoga Zakona.
- (9) Od pokrenutoga stegovnog postupka može se odustati ako je zatvorenika dovoljno samo opomenuti. Kod lakših stegovnih prijestupa zatvorenika će se oglasiti krivim, ali se može osloboditi izricanja stegovne mjere.
- (10) Izvršavanje izrečene mjere iz članka 146. stavka 1. točke 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona može se odgoditi za vrijeme do tri mjeseca. Mjera se neće izvršiti ako zatvorenik u tom razdoblju ne počini drugi stegovni prijestup.
- (11) Upravitelj može ako nastupe nove okolnosti ili to ocijeni svrhovitijim izrečenu mjeru ublažiti ili odustati od njezina izvršavanja.
- (12) U slučaju stegovnog prijestupa počinjenog protiv upravitelja, stegovni postupak pokreće, vodi i mjeru izriče sudac izvršenja.
- (13) Ako se zatvorenika tijekom izdržavanja kazne premjesti u drugu kaznionicu, odnosno zatvor, ovlast za izricanje stegovne mjere prelazi na upravitelja kaznionice, odnosno zatvora u koji je premješten.
- (14) Izvršavanje izrečene stegovne mjere nastavlja se i nakon premještaja zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor.

- (15) Izvršavanje izrečene stegovne mjere obustavlja se danom otpuštanja zatvorenika s izdržavanja kazne.
- (16) Izvršavanje izrečene stegovne mjere zastarijeva u roku od trideset dana od pravomoćnosti, osim mjere upućivanja u samicu, izvršavanje koje zastarijeva u roku od tri mjeseca.
- (17) Način izvršavanja izrečenih stegovnih mjera pobliže se uređuje kućnim redom.

*Premještaj*

Članak 151.

- (1) Središnji ured Uprave za zatvorski sustav odlučuje o premještaju zatvorenika na temelju njegove molbe ili molbe članova njegove obitelji na koju je zatvorenik dao pristanak, te na prijedlog upravitelja.
- (2) Uz molbu zatvorenika za premještaj dostavlja se i mišljenje kaznionice, odnosno zatvora.

Prijedlog za premještaj

Članak 152.

- (1) Upravitelj može predložiti premještaj zatvorenika radi ostvarivanja programa izvršavanja ili kad je to nužno zbog organizacije izvršavanja kazne i sigurnosti.
- (2) Upravitelj će predložiti premještaj zatvorenika iz otvorene kaznionice ili odjela zatvora u zatvorenu kaznionicu, odnosno zatvor, ako mu je u stegovnom postupku izrečena stegovna mjera upućivanja u samicu u trajanju duljem od pet dana ili je protiv njega u tijeku novi kazneni postupak ili učestalo zlorabi pogodnosti.
- (3) Troškove premještaja u slučaju bijega ili zlouporabe pogodnosti snosi zatvorenik.
- (4) Ako je to nužno zbog organizacije izvršavanja kazne zatvora i sigurnosti, odluku o premještaju zatvorenika u drugu kaznionicu, odnosno zatvor, ravnatelj Uprave za zatvorski sustav može donijeti i bez prijedloga upravitelja.

*Rješenje o premještaju*

Članak 154.

- (1) Rješenje o premještaju zatvorenika mora biti doneseno u roku od petnaest dana od dostave molbe ili prijedloga i potanko obrazloženo.
- (2) Protiv rješenja zatvorenik ima pravo žalbe ravnatelju Uprave za zatvorski sustav u roku od tri dana od primitka rješenja. Žalba zadržava izvršavanje rješenja.
- (3) Ravnatelj Uprave za zatvorski sustav odlučit će o žalbi u roku od osam dana.
- (4) Ako je molba za premještaj odbijena, novu molbu zatvorenik može podnijeti po proteku šest mjeseci od podnošenja prethodne molbe.

*Razlozi za prekid izdržavanja kazne zatvora*

Članak 155.

- (1) Prekid izdržavanja kazne zatvora (u daljnjem tekstu: prekid) znači privremeno otpuštanje zatvorenika iz kaznionice, odnosno zatvora, za koje vrijeme izvršavanje kazne zatvora ne teče.
- (2) Prekid se može odobriti iz sljedećih razloga:
- 1) ako zatvorenik oboli od teže akutne bolesti ili mu se kronična bolest pogorša, a nema uvjeta za liječenje u kaznionici, odnosno zatvoru,
  - 2) zbog smrtnog slučaja, teške bolesti ili obveze izbjivanja člana obitelji zatvorenika, čime on postaje jedini obvezni uzdržavatelj malodobne djece, bračnog ili izvanbračnog druga, roditelja ili posvojitelja ili posvojenika koji nemaju vlastitih sredstava za život i nisu radno sposobni, te im je potrebno osigurati trajnu skrb,

- 3) radi obavljanja ili dovršetka neodgovornih sezonskih radova ili radova izazvanih elementarnom nepogodom ili kakvim drugim nepredvidivim događajem, a u obitelji zatvorenika nema druge radno sposobne osobe,
- 4) u slučaju ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti Republike Hrvatske.

*Postupak odobravanja prekida*

Članak 156.

- (1) Prekid se može odobriti na molbu zatvorenika ili člana njegove obitelji, s kojom se on suglasi, ili na prijedlog upravitelja, odnosno na prijedlog ravnatelja Uprave za zatvorski sustav.
- (2) Prekid može trajati od trideset dana do devedeset dana u dvanaest mjeseci, a radi liječenja najdulje dvanaest mjeseci.
- (3) Rješenje o prekidu donosi sudac izvršenja.
- (4) Rješenje o prekidu dostavlja se zatvoreniku, kaznionici, odnosno zatvoru, centru za socijalnu skrb, policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu zatvorenikova prebivališta, odnosno boravišta, sudu upućivanja, Središnjem uredu Uprave za zatvorski sustav i zdravstvenoj ustanovi ako je prekid odobren radi bolničkog liječenja, te sucu izvršenja prema mjestu korištenja prekida.
- (5) Za vrijeme trajanja prekida osuđenik se mora javljati svakih sedam dana policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu prebivališta, osim u slučaju bolničkog liječenja. Policijska uprava, odnosno policijska postaja obvezna je obavijestiti suca izvršenja u slučaju nejavljanja osuđenika.
- (6) Osuđenik je obavezan javiti se u kaznionicu, odnosno zatvor, najkasnije na dan isteka odobrenog prekida. U slučaju nejavljanja upravitelj će zatražiti raspisivanje tjeralice.
- (7) Sudac izvršenja rješenjem će opozvati prekid ako su prestali razlozi zbog kojih je prekid odobren ili ako osuđenik čini kažnjive radnje.
- (8) Centar za socijalnu skrb, državno odvjetništvo i policijska uprava, odnosno postaja obavijestit će suca izvršenja o razlozima za opoziv rješenja o prekidu.
- (9) Troškove prekida snosi osuđenik.

*Prijedlog*

Članak 158.

- (1) Prijedlog za uvjetno otpuštanje može podnijeti zatvorenik, njegovi bliski srodnici iz članka 380. stavka 2. Zakona o kaznenom postupku (»Narodne novine«, br. 62/03. – pročišćeni tekst) branitelj, državni odvjetnik te upravitelj kaznionice, odnosno zatvora u kojoj se kazna izvršava.
- (2) Prijedlog se može podnijeti ako su ispunjeni zakonski uvjeti iz članka 55. stavka 1. Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 129/00., 51/01.), i to svaka četiri mjeseca ako je izrečena kazna zatvora do jedne godine, a svakih osam mjeseci ako je izrečena dulja kazna.
- (3) Ako se pojave nove okolnosti, zatvorenik može prijedlog podnijeti neovisno o rokovima iz stavka 3. ovoga članka.
- (4) Iznimno, osobe iz stavka 1. ovoga članka mogu predložiti uvjetno otpuštanje zatvorenika nakon izdržane jedne trećine kazne ako je zatvorenik obolio od teške bolesti, a ne postoje uvjeti liječenja u kaznionici, odnosno zatvoru.

*Odlučivanje o uvjetnom otpustu*

## Članak 159.

- (1) O prijedlogu za uvjetni otpust odlučuje Povjerenstvo od četiri stalna člana koje imenuje ministar nadležan za poslove pravosuđa i to jednog člana Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav, jednog člana iz državnog odvjetništva i dva suca, te promjenjivi član i to sudac izvršenja prema mjestu izvršavanja kazne zatvora. Ministar nadležan za poslove pravosuđa donosi Pravilnik o radu Povjerenstva za uvjetni otpust.
- (2) Prijedlog za uvjetni otpust podnosi se Povjerenstvu putem uprave kaznionice, odnosno zatvora. Upravitelj će Povjerenstvu dostaviti prijedlog i mišljenje. Presliku prijedloga upravitelj će dostaviti na mišljenje sudu koji je donio presudu u prvom stupnju, a sud će mišljenje dostaviti Povjerenstvu.
- (3) Prije donošenja rješenja Povjerenstvo će pregledati osobnik, dokumentaciju, mišljenje i prijedlog kaznionice, odnosno zatvora, preslušati zatvorenika, upravitelja ili osobu koju on ovlasti, pročitati mišljenje suda koji je donio presudu u prvom stupnju, zatražiti mišljenje centra za socijalnu skrb, a po potrebi preslušati i druge stručnjake.
- (4) Prigodom odlučivanja o prijedlogu cijelit će osobnost zatvorenika, njegov prijašnji život i osuđivanost, ponašanje tijekom izdržavanja kazne, životne okolnosti i očekivano djelovanje uvjetnog otpusta na zatvorenika.
- (5) Rješenjem upravitelja u skladu sa stavkom 4. ovoga članka zatvorenika se može uvjetno otpustiti do dva mjeseca prije isteka kazne, ako je izdržao tri četvrtine kazne.

*Rješenje o uvjetnom otpustu*

## Članak 160.

- (1) Rješenjem o uvjetnom otpustu uvjetno otpušteni osuđenik može se obvezati na:
- 1) osposobljavanje za određeno zanimanje ili nastavak započeto,
    - 2) prihvaćanje ponuđenog zaposlenja,
    - 3) nadzirano raspolaganje prihodima,
    - 4) nastavak liječenja,
    - 5) neposjećivanje određenih mjesta,
    - 6) javljanje centru za socijalnu skrb,
    - 7) javljanje sucu izvršenja,
    - 8) javljanje policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji.
- (2) Rješenje o uvjetnom otpustu dostavlja se: zatvoreniku, kaznionici, odnosno zatvoru, sudu upućivanja, sudu koji je donio presudu prvog stupnja, centru za socijalnu skrb prema mjestu u koje se otpušta, policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu u koje se otpušta, državnom odvjetniku prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora i sucu izvršenja prema mjestu u koje se otpušta.
- (3) Rješenje o uvjetnom otpustu doneseno prema odredbi članka 159. stavka 5. ovoga Zakona upravitelj će dostaviti osim osobama iz stavka 2. ovoga članka i sucu izvršenja prema sjedištu kaznionice, odnosno zatvora.

*Opoziv rješenja o uvjetnom otpustu*

## Članak 162.

- (1) Uvjetni otpust rješenjem može opozvati sudac izvršenja nadležan prema mjestu prebivališta, odnosno boravišta uvjetno otpuštenog osuđenika ako osuđenik počini kazneno djelo ili prijestup za koji mu je izrečena bezuvjetna kazna zatvora u trajanju od najmanje trideset dana ili se neopravdano ne pridržava određenih mu obveza.
- (2) Sudac izvršenja opozvat će uvjetni otpust u skladu s odredbom članka 55. stavka 2. Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 129/00., 51/01.).

- (3) Rješenje o opozivu dostavlja se tijelima iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.
- (4) Osuđenik kome je uvjetni otpust opozvan upućuje se u najbliži zatvor ili kaznionicu prema mjestu njegova prebivališta, odnosno boravišta, radi nastavka izdržavanja kazne u skladu s odredbama članka 49. ovoga Zakona.

## GLAVA XXVII.

### **IZVRŠAVANJE KAZNE ZATVORA IZREČENE U POSTUPKU ZBOG PRIJESTUPA I KAZNE ZATVORA KOJOM JE ZAMIJENJENA NOVČANA KAZNA IZREČENA U POSTUPKU ZBOG PRIJESTUPA ILI PREKRŠAJA**

#### *Izvršavanje i prava*

##### Članak 168.

- (1) Kazna zatvora izrečena u postupku zbog prijestupa izvršava se u zatvoru prema odredbama ovoga Zakona ako u ovoj glavi nije drukčije propisano.
- (2) Osobi koja izdržava kaznu zbog prijestupa (u daljnjem tekstu: kažnjenik) jamče se sva prava iz ovoga Zakona.

#### *Upućivanje na izdržavanje kazne*

##### Članak 169.

- (1) Kažnjenika kojem je izrečena novčana kazna u postupku zbog prijestupa ili prekršaja zamijenjena kaznom zatvora poziva i upućuje na izdržavanje kazne prekršajni sud prema mjestu njegova prebivališta, odnosno boravišta.
- (2) Ako prekršajni sud koji je izrekao kaznu zatvora zbog prijestupa ili novčanu kaznu u postupku zbog prijestupa ili prekršaja koja je zamijenjena kaznom zatvora nije nadležan za upućivanje, dostavit će u roku od tri dana pravomoćno rješenje prekršajnom sudu nadležnom za upućivanje.
- (3) Ako se kažnjenik ne odazove pozivu, prekršajni će sud izdati nadležnoj policijskoj upravi dovedbeni nalog.

#### *Način izdržavanja*

##### Članak 172.

- (1) Kažnjenika se smješta odvojeno od zatvorenika i pritvorenika.
- (2) Kažnjenik za vrijeme izdržavanja kazne može koristiti svoje rublje, odjeću, obuću i posteljinu i o svom trošku nabavljati hranu, u skladu s kućnim redom.
- (3) Prijam kažnjenika provodi se u skladu s odredbama glave X., osim što se on neće fotografirati i od njega se neće uzeti otisci papilarnih crta.
- (4) Kažnjenika se upisuje u maticu prekršajno kažnjenih osoba i osobni list u skladu s odredbama članka 70. i 71. ovoga Zakona.
- (5) Poblize propise o matici i osobnom listu za kažnjenike donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.